

Bistert klimat

GOTTLANDS WÅGNINGAR

Olympiska spel

Sedan urminnes tid har det hos oss varit brukligt att de yngre af allmogen i de flesta socknar en eller annan gång årligen tillsammans komma för anställande af Gymnastiska öfningar. Detta kallas *wågning* af Svenska ordet *wåga*, emedan hvarje deltagare gör en viss insatts, hwilken användes till traktering och från hwilken utgift den segrande parten blir befriad. Öfningarne bestå hufwudsakligen i bålspel, kapplöpning och hankdragning. Högtidligheten slutas wanligen med dans. I dessa Olympiska spel deltagar äfwen det wackra könet, då likwäl mannens öfningar på ett eller annat sätt äro förswårade, t. ex. att under kapplöpning, på halfwa banan taga en sup o. s. w. Att sådana folkfester äro ett wigtigt medel till wäckande och utbildande af en frisk och kraftfull nationalanda, wisar Grekernas exempel.

Hur våldsamt en vinterstorm kan vara på den öppna Visbystranden visar denna bild från »gistrum» utanför Kruttornet. Allting är nedisat som på ett fartyg av det yrande skummet från bränningen. — Foto från 1890-talet. Gotlands Fornsal.

Isen kvar 12 Juni

Ångfartyget »Gotland», Löjtn. Trolle, kunde d. 30 Maj icke fullgöra sin tur från Stockholm till Westervik, der is låg, från Öland Norra udde ända till Landsort låg is 2 mil till sjös. Den 12 Juni såg J. P. Stare ännu is under Öland. (1838)

Jacob Gråberg af Hemsö

Sedan denne vår namnkunnige landsman slutat sin diplomatiska bana, egnar han hela sin tid åt wetenskapliga forskningar. För närwarande wistas han i Florenz.

Och så fjerran från fosterön, förblifwer dock hans kärlek till henne lika warm, och derom wittna, bland annat, de ansenliga föräringar af dyrbara wetenskapliga arbeten, hwilka så wäl härwarande Kongl. Gymnasiet, som och Gottlands Nation i Uppsala tid efter annan fått emottaga.

Såsom Red. har sig bekant, är det en af Hr Consul Gråbergs innerligaste önskingar att ännu en gång få återse sitt barndomshem. Derom skrifwer han till en af sina härwarande wänner: »Ack, hwad det wore lycksaligt, om jag ännu i Hemsö kyrka kunde få höra Guds ord predikas. Kanske är mig ännu den wällusten beskärd, och hoppet är ju i alla fall en kär tröst för den långwäge hemsjuka.»

(Wisby Weckoblad, 1838)

Som en målning med ödslig vinterstämning i den holländska stil som 1800-talet älskade ter sig detta foto från 1890 av »Plågan» och »Kärringen», två av de gamla kvarnarna söder om Visby. — Foto Gotlands Fornsal.

och tävlingsplöjning

GOTLANDS RIKASTE BONDE DÖD »AF WÅLD- SAM BEHANDLING»

Den 3 dennes afled på *Fåhrön* Gottlands rikaste Bonde, *Thomas Martin*, som det förmodas i följd af wåldsam behandling, så att wederbörlig läkarebesigtning å liket af Konungens Befallningshafwande blifwit anbefald. — Om *Thomas Martin* se vidare sid. 91.

(17 Jan. 1845)

Täflingsplöjning och Mål- skjutning

Sedan några år tillbaka har Hushålls Sällskapet låtit anställa *plöjningar* i närheten af Staden. Wid en sådan, som för innewarande år försiggick första Marknadsdagen den 3 dennes på en flerårig gräswall nära intill Marknadsplatsen, täflade ett antal af 11 plöjare af hwilka 8 begagnade plogar af Engelsk modell och 3 plogar af Wermländska modellen. Efter slutad plöjning blef, på grund af utsedde prisdömares beslut, första belöningen tilldelad *Torpären Pehr Olofsson på Hallfreda*, andra belöningen *Drängen Fredrik Gardell i Follingbo Prestgård* och tredje belöningen *Drängen Carl Bolin å Wisborgs Kungsgård*.

Andra Marknadsdagen den 4 dennes, firade *Gottlands Skarpskytte- och Jägar-Gille* sin högtidsdag med *målskjutning*. I anledning af dagens särskildta högtid, Hans Maj:t Konungens höga födelsedag, war Gillets skjutbana festligt prydd, och skålar för den älskade monarken och dess Kongl. Hus tömdes i omwexling med sänger och musik. Wid Gillets prisskjutning wann *Hr Löjtnant P. A. Bolin* priset 2:ne

Strandens vitnade skelett finns rikligare, i orörd anhopning, på Gotska Sandön än någon annanstans på gotländska kuster. Här finns verkligen »objets trouvés» för den som söker efter »spontan konst». Teckning av Albert Engström. Foto Nationalmuseum.

mindre Drickeskärl af silfwer, Jägaren wid *Lina Companie Oscar Wahlgren* 1:sta accessit ett Krutmått med kedja af silfwer samt *Sergeant Carl Gardell* 2:dra accessit, ett Kruthorn. Löjtnant *Bolin* och *Sergeant Gardell* nyttjade räfflade gewär på 175 alnars håll samt *Wahlgren* slätt borrarat gewär på 100 alnars håll. — Bägge nu omförmälte Täflingar syntes omfattas med lifligt intresse af ett stort antal åskådare af båda könen.

(*Wisby Weckoblad sept. 1849*)

Gottska Sandön såld

Som det berättas, har denna Ö nyligen af Hr G. Moberg & Comp. i Westerwik blifwit försåld till Skräddaren Lindstrand i Stockholm.

(*Gottlands Läns Tidning, 1849*)

Landshöfding Hohenhausen död

Michael Silvius von Hohenhausen som var född i Stockholm d. 6 febr. 1790 afled i Wisby d. 19 juni 1849.

v. H. förordnades till Landshöfding på Gottland den 14 maj 1831, ehuru han till embetet icke utnämndes förr än den 5 okt. 1833. Den 5 juni 1831 uppdrogs åt honom, att tills vidare föra Militärbefälet på Gottland.

v. H. tyckte om sällskapslifwet och höll såsom landshöfding ett gästfritt hus. Såsom gamla ungarlar icke sällan pläga, war han särdeles artig mot fruntimmer. Derigenom, och emedan hans goda umgängeston war uddig och lekande, stod han alltid wäl med dem, och i Wisby tillställde de, icke långt före hans sista insjuknande, för honom en stor högtidlighet.

(*Tidningen Tiden 1849*)

Badlivet blomstrar

Nya Bad-Inrättningen i Wisby

Öppnas till begagnande d. 15 nästkommande Juni. Vid densamma kunna erhållas allehanda kalla och varma bad samt doucher. — De fördelar, denna inrättning har att erbjuda: staden Wisby's fria, sunda läge, den renaste sjöluft, det minst uppblandade hafsvatten i norra delen af Östersjön, lätta och billiga communicationer med Stockholm och Calmar, böra tillförsäkra den det största förtroende såsom angenäm och helsosam vistelse-ort. De respektive Badsökande, hvilka önska betinga rum, torde derom göra anmälan hos Directionen, med tydligt utsättande af antalet rum och sängar samt om caffè m. m. åstundas. Vid table d'hote i Stadshuset skola serveras 3 rätter mat à 1 Rdt Rgs cou-verten. Närmare upplysningar meddelas af Badinrättningens Läkare. Ehr. Ekströmer, C. M.

DET NYA BADHUSET HÄRSTÄDES

Konsuln och Ridd:n L. N. Enequists dyrbara gåfwa till Wisby Stad öppnades sistl. Måndag d. 15:e d:s till allmänt begagnande för både infödda och resande. Det presenterar sig i helt annat skick än sistlidne sommar, då dess inredning ej ännu hunnit fullbordas; alla rummen äro nu målade och möblerade; bassängerna fördjupade, flera för bekvämligheten erforderliga anordningar träffade, och det som återstår, t. ex. kaminer i några warmbadsrum och möjligen några andra detaljer, lär snart komma att finnas. Det hela är vackert, trefligt och inbjudande: de utomordentliga fördelar, som den mot öppna hafwet ligande Gotlands-kusten med sin friska stärkande luft, sitt nästan alltid böljande watten («Wellen-schläge»), sin starka, wälgörande badgyttja, m. m., erbjuder för både frisk- och sjuk-bad, skola, efter all anledning, göra denna bad-inrättning talrikt besökt, och bereda de besökande i hänsyn till stärkt eller återwunnen hälsa, wäsentliga förmåner. I D:r E. Ekströmer har badinrättningen wunnit en lika nitisk som tillförlitlig läkare.

Att man härstädes går de hitkomna och *hitförväntade badgästerna* till mötes ej blott med gammal gotländsk wälvilja i allmänhet utan isynnerhet med billiga priser å rum och andra förnödenheter, är ett af de wigtigaste willkor, på hwars uppfyllande kommer att bero huruvida Wisby skall bli *hvad det längesedan bort wara: en af Sweriges yppersta badorter* — hwilket måls uppnående man här samt och synnerligen bör önska samt endrätteligen befordra och påskynda.

Några underrättelser för badande i öppen sjö

Hwad som vid badning är för människans hälsa wådligt är *luften* — icke wattnet. Att wid badningar så litet som möjligt blottställa sig för luftens försåtliga inverkan, bör den badande bemöda sig. Förkylningar, hwarefter i kroppen redan inneboende sjukdomar, merändels utbryta, ådrager man sig alltid i luften, oftast före badningen, då man skall undersöka wattnets värme-grad och såmedelst dröjer innan man kommer i detsamma.

Att till ett badställe springa eller gå häftigt, är icke rådligt,

emedan man då blir *andtruten*. I sådant tillstånd bör man ej afkläda sig förr än andedrägten blir lugn och jemn.

Afklädningen bör ske så hastigt som möjligt, och det har inga menliga följder om man går *swettig* i wattnet, hwari man alltid bör hafwa *kroppsrörelse* — den förutan har badning icke det wälgörande inflytande på helsan som man påräknar. Simning är den naturligaste kroppsrörelsen och kan icke af någon annan, huru kenslig den än må wara, nöjaktigt ersättas.

Att straxt efter intagen måltid bada, är ytterst wådligt, slaganfall och lifwets förlust kunna deraf blifwa en följd.

Efter badning bör, sedan man så fort som möjligt blifwit påklädd, tagas en liten kroppsrörelse. Denna befordrar blodets omlopp och återställer kroppens värme från den afkylning, som under ett längre wistande i wattnet, t. ex. en så kallad sträcksimning, alltid uppkommer. Wattnets werkan såsom läkemedel, uppenbarar sig på det sätt, att bölder och skabb ibland utslå. Man kan wara wiss derom att hos barn, som hafwa någon hemlig krämpa eller icke utbruten sjukdom, hwars orsak består uti tillwaron af osunda, för helsan menliga wätskor, uppkommer en sådan kris redan efter 5:e eller 6:e badningen. Okunnigheten beskref fordom detta förhållande sålunda, att man blifwit smittad i wattnet. Detta är i grunden falskt och har afskräckt mången från den lika friska som uppfriskande böljan, hwilken sedermera, efter fortsatt badning, läker de kroppens orenligheter, den uttwingat. Inträffar det omnämnda förhållandet, har man all anledning att wara tillfredställd, emedan man dymedelst undwikit ett kroniskt eller acut lidande, som till följd af ofwan-

på Gotland

nämnda osunda vätskors kvarstannande inom kroppen förr eller senare utbrutit.

BADGÄSTER

I Wisby Badhus, Sommaren 1857

Ur de långa listor som då och då infördes i G. L. T. kan nämnas:

Fru Rosina Werner, från Westmanland. — Prosten P. A. Adde, d:o. — Fröken M. Rouget de S:t Hermine, fr. Stockholm. — Stats-Rådinnan L. Fåhraeus, från Göteborg. — Studenten G. W. af Zellén, fr. Stockholm. — General-Direktörskan C. Ekströmer, D:o. — Grevinnan Laura von Seth, fr. Roma. — Fru Carolina Björkander, fr. Ronehamn. — Doktorinnan M. Sundholm, fr. Hjo. — Professor J. H. Schröder, fr. Upsala. — Hr R. Carlsund, fr. Motala. — Fru Maria Lovisa Otter, fr. Stockholm. — Mamsell C. Hydén, fr. Tammerfors i Finland. — Mamsell Eva Norstedt, fr. Falun. — (Gottlands Läns Tidning, 1857)

»Badorten Wisby»

»Norra Kalmar Läns Tidning», som förut meddelat flera skrifwelser från de vestra badorterna, innehöll för d. 14 d:s om »den nya Bad-orten Wisby» ett synnerligen vänligt och mycket alltför smickrande bref, som här må meddelas, med önskan att Badgästerna i Wisby måtte hysa åtminstone någon del af den belåtenhet, som brefskrifwaren har känt och uttalat.

Ehuru vi äro skilda genom fyrtio mil, tar jag mig ändå friheten att önska Farbror välkommen hem från sin Marstrandsresa. Men omöjligt kan jag hysa den minsta medömkan med Farbrors klagan öfver stormen på Venern och alla de

Visby, söder om hamnen, på 1850-talet. — Teckningen är utförd av P. A. Sæve som gjort följande anteckningar: 1. Visborgs Slott 2. Tjårhofvet 3. Höglint 4. Palisaderna 5. DBW:s Bad-hus 6. Vågbrytaren 7. Palisaderna 8. Cell-fängelset 9. Nya Bad-huset 10. Två Gråstenar 11. Fisk-pärkarna 12. Spången till S. Pålverket 13. Pilträdet 14. Lillsjön. — Foto ATA.

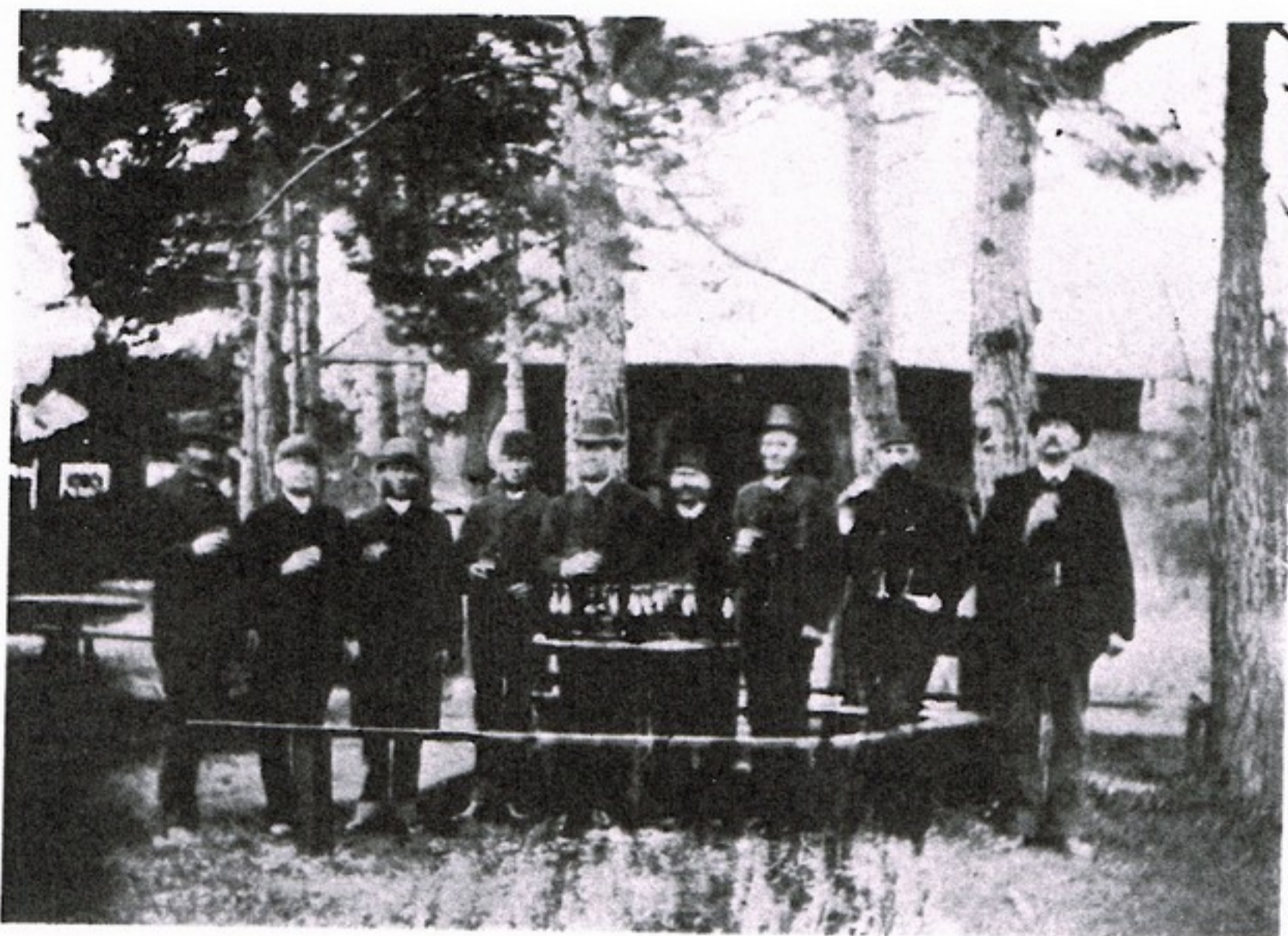
små missöden som drabbat Farbror under den långa kanarresan. Vi, som bo på Sveriges östra kust kunde så länge vi åtminstone inte äro alltför eländiga, gerna begagna de ressurser som ligga oss närmare till hands och inte ständigt slinka med på den stora moderna stråkwägen till badorterna westerut.

Min läkare, en af Stockholms anseddaste, rådde mig att begagna hafsbad, men förordade Wisby, såsom under de flesta förhållanden fullt ut så god badort som de på westkusten. Farbror kunde gerna kunnat följa mitt råd och gjort en liten utflykt öfver Eistrasalts vågor hän till »Östersjöns öga». »Ja, men den gemena sjösjukan» — invänder Farbror. Jag vet verkligen inte om tio timmars lidande på Venern äro mildare än fem, sex eller sju timmars qual på Östersjön. Det säkra är att hafvet stod som en spegel under både min bort- och hem-färd.

Lägger jag dertill fem de angenämaste veckor i det klassiskt vackra Wisby med sina pittoreska gator, sina täcka trädgårdar, sina herrliga ruiner, och framför allt sin gästvänliga, välvilliga befolkning, som uppjudar allt för att göra för »fremlingen» från fastlandet lifvet behagligt; så tycker jag att ångers och afundens furier nu som bäst torde ta i tu med min vördade Farbror och vän.

Badhuset, en smakfull rymlig byggnad i Schweitzerstil, innehåller badrum och bassänger, inredde med all möjlig komfort, är skänkt till Wisby stad af Konsul Enequist, en man som för sitt lifliga intresse för sin hemort, är förtjent af alla Gotlänningars tacksamhet. Hafs vågorna går directe och utan vidare ceremonier in i bassängerna och övergjuta de badande med sina väldiga duscher, medan de friskaste vindar sjunga en i öronen den glada sången om kraft och helsa. (Gottlands Läns Tidning, 1858)

Idrotter av

Roma idrottsförening håller årsfest i början på 1870-talet. — Bilden inlämnad av A. Nyström, Källunge.

OKYNNE

Vid Wisby badanstalt hafva under några dagar uppehållit sig en mängd okynniga pojkar som »roat sig med» att inkasta sten genom fönstren. Då nästan alla rutorna blifvit inslagna, var det ej underligt att vederbörande intressenter i anstalten gjorde sitt bästa att söka reda på våldsverkarne — men hvad hände? Man hade i dessa upptäckt sina egna »herrars söner», som till en början nekat för dådet, men omsider bekänt och äfven namngifvit flera andra aktade samhällsmedlemmars barn.

För en tid sedan omnämndes okynne af skolans ungdom mot de i bönsalen varande porträtter. Det gör oss ont att nämna, det äfven nu läroverksungdomen icke är oskyldig, enär just de flesta våldsverkarne äro ibland denna.

(*Gotlands Allehanda*, 1874)

En senkommen »bekännelse»

Sanningen att säga var det inte heller genom att hänga

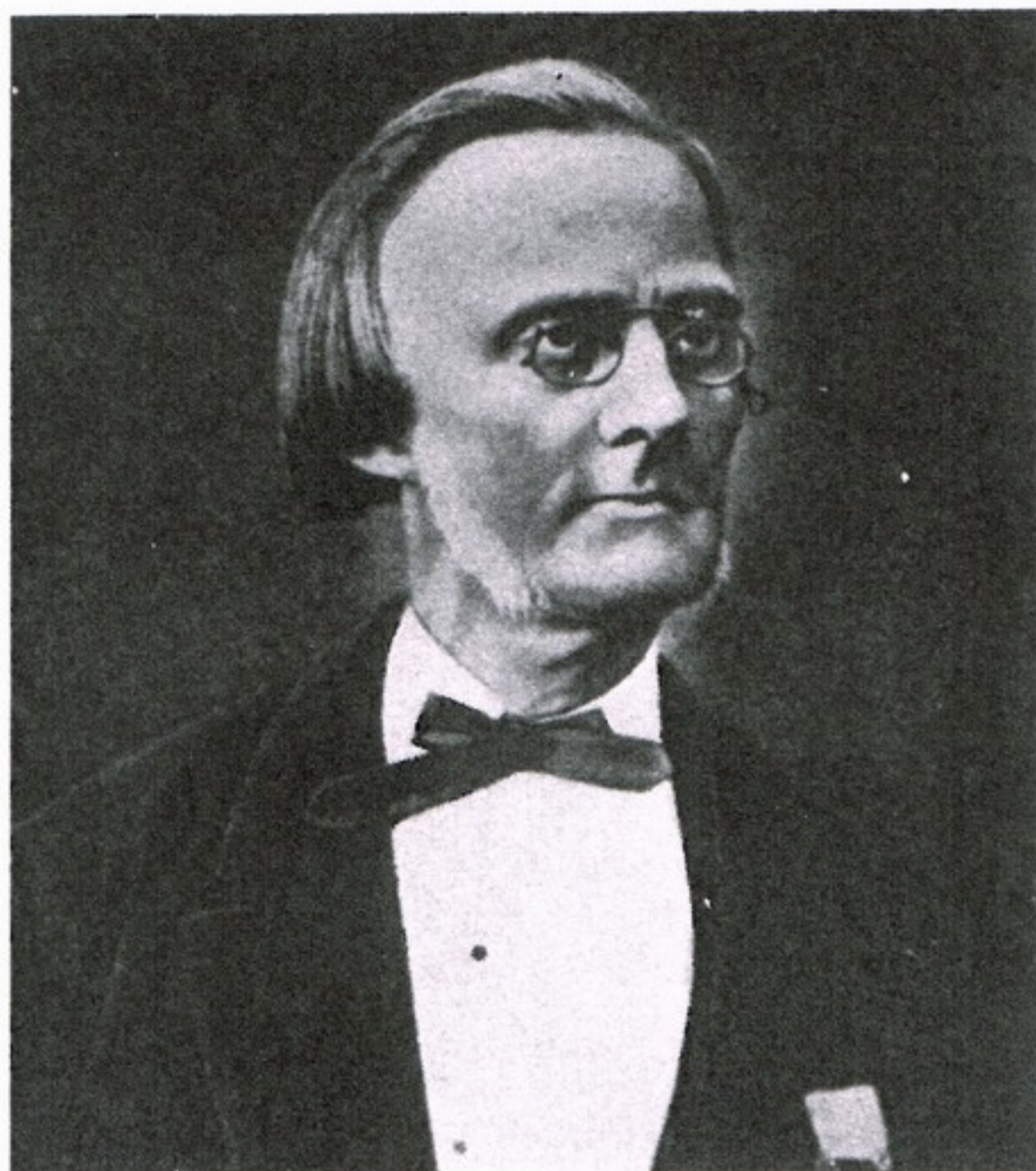
näsan över boken som man gjorde sig gällande vid det *gotländska läroverket* i början på 1870-talet. Det var andra färdigheter, som där respekterades, åtminstone i nederskolan. En försöksmobilisering efter dessa andra grunder företogs vintern efter att landkrabban från Västergötland gjort sin entré i kretsen. Nere vid stranden låg Visby *vattenkuranstalt*, dit gamle *d:r Melander* drog patienter om somrarna genom vattenbehandling och små försök i vegetariansk diet — »att äta gröt och gå i *Immanuelskyrkan* är mycket nyttigt», var hans stående ordination för de sjuka. Stranden var full av de mest idealiska runda stenar och sporten gick ut på att »pingla rutor» i det halvt tillbommade *Societetshuset* med tillhörande småbyggnader. Eftermiddag efter eftermiddag samlades skolungdomen nere på valplatsen och tävlade allvarligt och sportmässigt i att anställa förödelse. De stora fönstren voro lätt expedierade. Men sedan återstodo de små gluggarnas

glas och för att träffa de målen behövdes det säker hand och säkert öga. Arbetet var fint och samvetsgrant utfört innan katastrofen kom, oväntad och förskräcklig.

Badbetjäningen, som bodde i småstugorna upp mot Pallisaderna, hade fått korn på vad som försiggick. En lång och mycket korrekt lista öfver de deltagande olycksfåglarna överlämnades till gamle rektor O. W. *Lemke*, teologen och originalet. En vacker dag stod det ett anslag på svarta tavlan att skolans samtliga lärjungar på eftermiddagen skulle infinna sig på bönsalen, där rektor önskade tala vid dem i en allvarsam angelägenhet. Det klack nog till i litet var och de flesta fingo bums klart för sig vad det gällde. Saken var i själfva verket redan utagerad och slutdömd, när brottslingarna infunno sig. Badhusdirektionens anmälan hade behandlats av kollegiet, som helt naturligt måste vidgå att ofoget var synnerligen betänkligt. Rektor under rättade de skyldiga att vederbörande påyrkat skadestånd och civilrättslig behandling av målet. Det hade varit så nära som på ett hår att sällskapet kommit att dömas till offentlig bastonad på rådhustrappan av polisen. Emellertid hade en öm fader och vän till skolan gått emellan och ordnat saken lindrigare för de felande. *Överste Falk* hade åtagit sig betalningen för hela fönsterkalaset och där efter kunde affären skötas som en skolans egen angelägenhet. Stenkastarna skulle nu få ned-satt sedebetyg vid terminens slut, aga i hemmet och aga av klasslärarna i den ordning som tid och krafter medgävo.

(*Ur Otto von Zweigbergk, Ung på 80-talet*)

Nyheter av

SNÖBOHM är ett namn som förekommer rätt ofta på Gotland, men inte alla som bär det tillhör den ursprungliga, vida spridda släkten som bär namn efter fädernegården Lilla Snögrinda i Klinte.

JOHAN REINHOLD SNÖBOHM (1829—1913) var handlande och skeppsredare på Klintehamn och främjare av gotländsk idrott. En märkelig man var ALFRED THEODOR SNÖBOHM (1819—1901). På egen hand lärde han sig latin och flera levande språk och bedrev omfattande forskning. Mest känd har han blivit genom den ännu förträffliga boken »Gotlands land och folk» (1877), för vilken han prisbelönades av landstinget och av Oskar II vid järnvägsinvigningen 1878 fick Litteris et artibus. Se bilden ovan.

»Litteris et artibus»

på en folkskollärares bröst torde vara Gotlands län ensamt förbehållet att uppvisa. Konung Oskar, som under sitt besök på Gotland erhöi kännedom om de litterära förtjänster skolläroren Alfred Theodor Snöbohm inlagt särskildt genom sina forskning och skrifter rörande Gotlands geografi och historia, har härför tilldelat honom sagde guldmedalj, som af länets höfding skall honom på lämpligt sätt tillställas.

En neger

tillhörande besättningen på det strandade klipperskeppet Ester Smeed visade sig i förrgår i staden, till stor förnöjelse för en mängd pojkar och andra nyfikna och sysslolösa personer, som följde honom på gatorna.

»Gotland»

jernvägens tredje lokomotiv ankom igår hit med Tjelvar och kommer om några dagar att användas för trafiken. Lokomotivet har som bekant varit utställt i Paris och der blifvit prisbelönt.

Visby spritbolag

sålde under år 1878, 90.000 kannor brännvin till ett pris af 264.000 kronor.

År 1878

Flere för ön vigtiga händelser ha under detta år inträffat.

Gotlands jernväg inviges af konungen 10 Sept. och öppnas för allmän trafik 15 samma månad.

Vid hamnen ha under året betydliga arbeten företagits i det vågbrytaren erhållit en mängd förstärkningar, ny kölhalningsplats bygts och muddringar verkstälts.

I postgången samt gästgifveri- och skjutsväsendet har ej ovigtiga förändringar inträffat, åsyftande att göra bättringar och besparingar.

Af industriella företag kunna nämnas utdikning af Tenglings och Martebo myrar som beslutits och delvis börjats. — — —

I brandförsäkringsbolagen och kreatursbolaget, som fått nya stadgar, ha en mängd nya deltagare inträddt och förtroendet för dessa nyttiga inrättningar ökas dagligen.

I lotsväsendet. Nya lotstaxor ha upprättats, fartygsbefäl befriats från skyldighet att taga lots m. m. Dessutom har Katthammarsviks lotsplats förflyttats till Harvik och Ar och Enviken indragits.

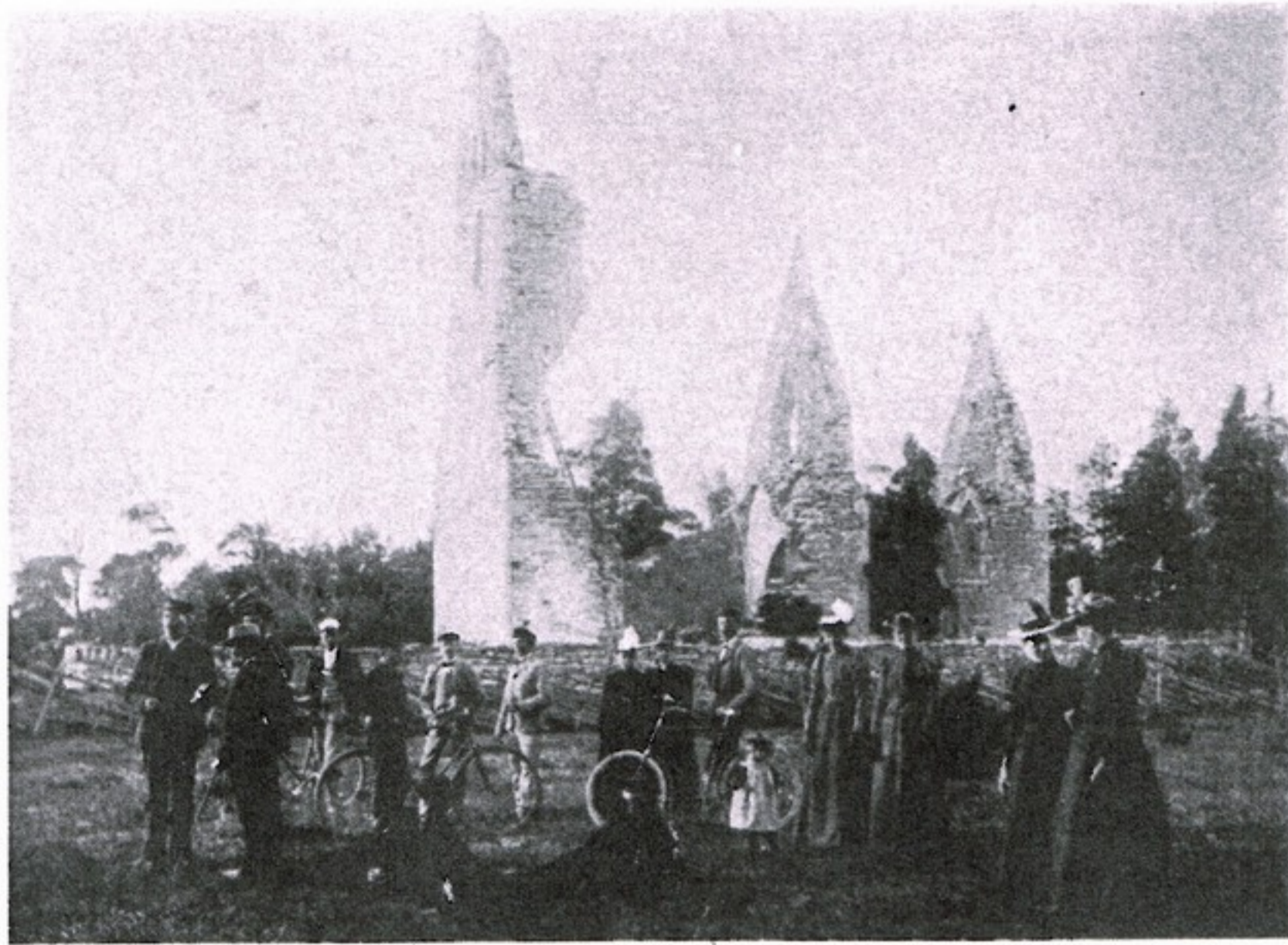
För kroppsöfningars idkande ha bildats gymnastikförening och bollklubb.

Gotlands skarpskytte- och jägaregille har arbetat mycket för jagtvårdens främjande. —

Af under året aflidne gotlänningar hafva vi, bland många andre, att anteckna borgmästare S. Matthiesen, kyrkoherdarne J. Holmberg, K. Eneqvist, K. F. Herlitz, kapten J. Ahlander, konsul L. V. Boström och kantor O. J. Eneqvist.

(Gotlands Allehanda)

Velocipeden

På 1890-talet när velocipeden framträdde som det nya forskaffningsmedlet utan konkurrens blev det alltmera på modet att göra utflykter sällskapsvis. Och vart skulle Bara- och Hørsnebor ställa sin söndagsfärd om inte till den romantiskt belägna Bara ödekyrka, som numera efter restaurering gör tjänst också för friluftsgudstjänster. — Kortet insänt av Alice Ardell, Hørsne.

För velocipedåkare

beslöto stadsfullmäktige i går att antaga följande ordningsstadgande:

Ej må någon färdas å velociped i staden eller inom dess område å andra gator, vägar, promenader och allmänna platser än sådana hvilka äro upplåttna för körande eller ridande;

Den, som färdas å velociped åligger:

att öfverallt och särskildt å promenadplatserna färdas varligt,

att vid möte med ryttare eller åkdon hålla till venster, att vid färd förbi häst, som ledes, hålla åt den sida, der föraren går,

att förbi gående eller åkande äfvensom i gatuhörnen färdas sakta samt att på tillräckligt afstånd alltid gifva signal med ringklocka eller annat lämpligt lystringsmedel,

att stiga af velocipeden vid möte med eller passerande förbi häst, som visar sig orolig eller eljest, då det för undvikande af olyckshändelse är af nöden, och

att efter mörkrets inbrott medföra tändt ljus i lykta, så anbragt, att skenet synes på afstånd.

Den som bryter mot dessa bestämmelser böte från och med 2 till och med 50 kronor.

Stadgandet hade af drätselkammaren affattats efter de i lektor Höjers förut omnämnda motion antydda principerna dock med någon modifikation.

(13 sept. 1893)

Gotlands första kvinnliga velocipedist

sågs idag rulla undan med god fart på en 400-kronors maskin nere i Studentallén. Det tog sig alldeles icke illa ut — tvärtom.

(27 juli 1894)

Långfärd

Färösund 8 sept.

Gotland och Fårö rundt på velociped har en ung fyrtjens-teman vid Gotlands lotsfördelning nyligen rest. Utom det att bägge öarna berests strandlångs, ha de också korsats med riktning från norr till söder. Under färden ha de flesta fyrrar, kyrkor och herrgårdar besökts.

(Gotl. Allehanda 10 sept. 1894)

Två fröknar på velociped

ha i dagarna besökt vår stad och ämna hjula Gotland rundt. I förgår bicyclade de i Badhusparken och trillade, sanningen att säga, riktigt snällt. De hurtiga flickorna äro lärarinnor från Stockholm. De resa utan förkläde, hvilket bör smickra oss gotlänningar. Ty det bevisar, att de ha stort förtroende till gutarnas ridderlighet.

(Gotlänningen 28 juni 1895)

Visby rådhusrätt

För ovarsam framfart med velociped dömdes kontorsbiträdet Ernst Ekman till 10 kr. böter.

(Gotland 14 juni 1897)

Gotlands velocipedklubbs första pristäflan

med banan Visby—Hemse ägde rum pingstdagen. Den redan förut sumpiga vägen blef på natten ännu sämre genom våldsamt regn; dock gällde detta blott första milen af banan, å öfriga fyra milen var vägen tämligen bra, men de åkande hade bitvis att kämpa mot hård motvind.

Tio deltagare startade från järnvägsstationen i Visby — den första kl. 8 f. m. och sedermera en och en med fem minuters mellanrum.

slår igenom

Gotland är ett cykelentusiasternas förlovade land — och var det mer förr, då velocipeden ännu var — som Gustaf Dalén ansåg — den »förnämsta av alla trafikupppfinningar». Före den stora motoriseringen på senaste tid var Gotlands infanteriregemente helt cykelberidet, och cyklande turister sågs på alla vägar. Hur högt älskad cykeln var på sin tid omvitnas av visor och bilder och skämt i legio, bl. a. denna dråpliga teckning från 1898.

»Bicyklisten och Amor». Man märker här också hur diktatoriskt moderniserande cykeln ingrep i dammodet.

In kom som förste man på 1 timme 54 min., hr. *Gunnar Norrby*, Visby, i allra bästa kondition och efter särdeles vacker åkning oaktadt ett skadat knä. Priset var silfvermedalj, en silfverpokal och som extra pris en förnicklad velocipedlykta, skänkt af Forsbergs velocipedaffär i Stockholm, hvilkens maskin »American» hr. N. red.

N:r två blef på 2 tim. 8 min. hr. *Rudolf Eneman*, Alfva.

N:r 3 blef på 2 tim. 9 min. *Viktor Pettersson*, Fardhem.

Banan gick genom Vesterhej-

de, Stenkumla, Eskelhem, Mästerby, Sanda, Klinte, Fröjel Levide och Fardhem, en sträcka på 50 km.

(*Gotland 9 juni 1897*)

Är ni velocipedist,

så bör ni icke försumma att ta er maskin med er. Gotland är i själfva verket ett paradiset för velocipedister. Dess landsvägar äro i vanliga fall hårda och släta som golf, och där de slingra sig fram mellan fälten, skärande itu ängar och skogar, erbjuda de präktiga tillfällena till landsvägsridt. — —

(*Ny Illustrerad Tidning maj 1898*)

Med gumphjulande trilljannar

af båda könen nödgas vi snart taga i tu riktigt på skarpen. Det minsta man har rätt att fordra är väl ändå, att inte odjuret släppas lösa, innan de lärt styra sina maskiner något så när rätt fram. I går e. m. kom en liten mamsell vinglande vägen fram nere på strandpromenaden. Hon manövrerade så behändigt, att hon riktigt nog lyckades åka omkull en 5-års flicka, som i fallet slog sig alldeles fördärfvad i ansiktet. Och inne på s. k. fiskaretorget visade en halffull och av denna anledning mer än vanligt vinglig slyngel prof på sin skicklighet genom att efter bästa förmåga bjuda till att i tur och ordning rida öfver en hel familjs medlemmar från far och mor ner till minsta pojken.

Det var gårdagens meritlista, liknande ha många föregående dagar haft att uppvisa. Men nu råda vi trilljannarna att för framtiden bättre se sig om och bättre taga sig i akt för attentat mot medmänniskors lif och lemman, för annars skall här bli annat af, det vilja vi lofva.

(*Gotland 9 maj 1898*)

Emil och Elin Kristiansson från Hemsse, ett sportigt och modernt par.

Fasionabel sport

Gotlands velocipedklubb höll i går sitt årsmöte å Hotell Visby Börs.

Till ordf. omvaldes hr. *Gunnar Norrby*, till vice d:o hr. *H. Alyhr*, till kassör hr. *Axel Karlsson* och till sekr. barberaren *J. Wärfff*. Styrelsesuppleant blev hr. *R. Jakobsson* och till revisorer valdes hrr. *K. Pedersen* och *R. Schultze*.

(*Gotland 20 mars 1899*)

ELEKTRISK BELYSNING I VISBY

är en fråga, som i lång tid dryftats. Man har nu härvidlag kommit så långt i utredningen, att drätselkammaren ansett sig kunna utsläppa en försöksballong i form af listor för anteckning af abonnenter å lampor.

Om ett tillräckligt antal abonnenter erhålles, skulle staden äfven blifva i tillfälle att på ett tillfredsställande och tidsenligt sätt anordna gatubelysningen.

(*Gotl. Allehanda*)

Visby får kuranstalt

KARL KALLENBERG blev läkare vid Visby vattenkuranstalt 1894 och sedermera ägare till Kneippbyn.

Visby hamn och gamla (»Kallenbergska») badhuset. I hamnen ligger segelfartyg, en brigg och två skonertskepp samt det gamla mudderverket, som långt in på 1920-talet var ett karakteristiskt inslag i hamnbilden. Badhusparken och den vackra vägen upp förbi Vattenfallet och Josefinakällan till Manhem var ännu på 1910-talet en fashionabel samlings- och promenadplats. Numera har området tagits i anspråk för Fiskehamnen och autostradan söderifrån till hamnen.

Vattenkuranstalten

härstädes kommer att öppnas omkring 15 dennes. Till läkare är antagen dr. *Karl Kallenberg*, som i går gjorde ett kort besök här.
(2 maj 1894)

Vattenfallet i Palissaderna, som efter sin strida färd mellan kanjonartade klippväggar med imponerande brus tömde sig i havet vid Badhusparken, hörde till promenadmålen i Visby anno dazumal. Nu sipprar inte mycket vatten i den torra flodbädden. Här en vårvinterbild från sekelskiftet, då fallet tedde sig som mäktigast. — Gardstens plåtsamling, Länsarkivet.

Ny Gotlandsros

Rosa Westöö är namnet på en för hrr botanister ny art af rosblaget, som upptäckts här på Gotland af teol. stud. Reinhold Mattsson. Växten i fråga, hvarom någon anteckning icke förut finnes i verldsfloran har nu för första gången beskrifvits af upptäckaren, som utbett sig att få uppkalla den efter den person som kanske af alla nu levande bäst känner till den gotländska floran, f. adjunkten *O. A. Westöö* härstädes.

På tal om botaniska nyheter kan jämväl nämnas, att man nyligen upptäckt exemplar utaf en varietet af den vanliga eken, om hvilkens varietets befintlighet här på Gotland man icke förut haft kännedom. Namnet på denna eksort är *Quercus cuneiformis*. Den skiljer sig från den vanliga eken genom sina långa vingliknande blad.

(Gotlänningen 1894)

Gotlänningar på äventyr

En sommarnatt vid Spetsbergen 1899. Kapten G. W. Nyman går vakt vid svensk-ryska gradmätningsexpeditionens förråd, emedan norska arbetare hade gjort myteri och man fruktade att de skulle förstöra förrådet. — Bilden tagen av dr Torild Wulff, som var med på expeditionen som ung botanist.

EN GOTLÄNSK SPETSBERGSFARARE

I regel mönstrar numera gotlänningar på fartyg, som vända bogen mot mera gästvänliga och mera af naturen omhuldade trakter än deras egen fattiga nord kan bjuda på. En och annan har dock ännu norren kär och stannar om skeppsbord på farkoster, som gästa hemlandskuster. Få äro väl däremot de, som gå med de lika djärfva som moderna vikingadrakar, hvilka styra kosan längst mot norr till undrens och sagornas värld i norrskensnejderna uppe mot polen.

En sådan träffade vi emellertid helt händelsevis på här-om dagen. Han var nyligen hemkommen från en färd där-
uppe i isbjörnarnas och den eviga isens nejder, och det var klart, att vi ej kunde släppa en sådan person ifrån oss utan att ha utsatt honom för den moderna skärseldens alla kval, hoc est en intervju.

Sjökapten Nyman på gamla dar med sin hustru Edla, född Myrsten.

Vi gåfvo emellertid den redlige sjöbjörnen och ishafsfararen en liten betänketid, och först i går utsatte vi skutan för vår frågvishets isskrufning under en kort stund. Och det lyckades oss ganska bra.

Mannens namn är *sjökapten Nyman å Bjärs i Västerhejde*, och hans resa i arktiska regioner skedde med den svensk-ryska gradmätningsexpeditionen under förflutna sommarn ombord å ångaren »Rurik».

Kapten Nyman tjänstgjorde såsom biträde vid de vetenskapliga observationerna och som arbetschef vid uppförande af expeditionens byggnader å Spetsbergen samt såsom tillsyningsman vid proviantens in- och aflastning.

(20 jan.)

Susanna i badet

En bondhustru på sydvästra Gotland, känd för sitt häftiga lynne, blef häromdagen af någon orsak mer än vanligt uppretad och hotade att svalka sina upprörda känslor i gårdsbrunnen. Man höll vakt öfver henne hela dagen och hindrade henne därigenom att sätta sin hotelse i verket. Men sent på aftonen, sedan en del af husfolket gått till hvila, passade hon på tillfället och plumsade

i. Det kalla vattnet väckte henne dock till besinning, så att hon visligen höll hufvudet öfver vattenytan och bidade en räddande ängel, som snart äfven uppträdde i skepnaden af den badandes äkta man. Denne fick ett sträfsamt göra med att hala upp den korpulenta och genomvåta kvinnan som nu förvissad om att bli »räddad» gjorde det häftigaste motstånd. Väl uppkommen trakterade hon räddaren med åtskilliga mindre vackra tillmälen, och först sedan en kraftfull granne tillkallats, fick man den rasande käringen inburad och nedbäddad.

(9 april)

Gotlänning i Boer-kriget

Bland de å boernas sida kämpande svenskarna är äfven gotlänningen Adolf Claudelin, hvilken deltagar i fälttåget i egenskap af fältkommisarie. Efter det blodiga slaget vid Scholtznek, där så många svenskar stupade efter att hafva kämpat med ett hjältemod, som boerna icke kunna nog prisa, föll på Claudelins lott, den sorgliga plikten att förrätta jordfästningen öfver de fallne. De begrofvos på slagfältet.

(Gotl. Allehanda, 26 febr.)

»Rent spel»

En styrketår efter varpkastningen vid Stenstugugård i Bäl omkring 1903. — Bilden inlämnad av Adolfina Hultberg, Sudergårda, Bäl.

Huru Öja kyrka fick sitt krucifix

För mycket länge sedan, berättas det, seglade ett skepp norrut från Tyskland. I närheten af Gotland uppstack en fruktansvärd storm. Kaptenen gjorde då Gud ett löfte, att om skepp och man helbrädda inkommo i en vänlig hamn, så ville han till närmaste kyrka skänka det ombord varande krucifixet. Skeppet fördes oskatt in i Burgsviks hamn och kaptenen infriade sitt löfte. Så förmäler berättelsen, kom Öja kyrka i besittning af det härligaste krucifixet i Norden.

(1901)

»Landssorkarne»
segrade

Visbypojkarna täflade i park med ett duktigt lag från landet. De täflande voro ungefär jämn-goda, men slutligen afdingo landssorkarne med segern.

Emellertid påstodo Visbyiterna att deras medtäflare spelade »på tjyfknep» och när spelet var slut knallade en af den tappande partens främste fram till den triumferande ledaren af segrarlaget, knöt handen för näsan på honom och sade:

»Du ska få smärj du».

Huruvida hotelsen sattes i verket, vet jag inte, men förmodligen blef icke rättvisan så summariskt skipad.

I allt fall, *rent spel*, gossar, men slåss inte i onödan.

(»Svix» i Gotlänningen)

Samma bostad i trekvarts sekel

Att bo i nära 75 år i samma hus bilden t. h. torde vara något tämligen enastående, åtminstone i en stad. I det i dagarne ut-

rymda Cramérska huset vid Donnersplats inflyttade den 3 juli 1827 nuvarande länsnotarien i Gotlands län G. N. Don-

ner, hvilken alltsedan dess till för några dagar tillbaka där haft sitt hem.

(4 nov.)

Interiör från Cramérska huset i Visby. Empiren eller snarare dess borgerliga variant biedemeierstilen härskar i rummet. Lagg märke till det eleganta miniatyrpianot vid fönstret, möblernas uppradning intill väggarna och den typiska tavelgrupperingen. Foto 8 dec. 1893.

»Badortslif»

BADORTSLIF I KLINTEHAMN

Kl. är 8. Pensionärerna börja röra på sig för frukosten; kl. 9 ringer matklockan, då gästerna småningom infinna sig, därefter en tur till skogen, lawntennisplanen strax invid i ängen, eller till Klinteberget.

Under en gutes ledning öfva de manliga individerna sig i bollspel och varpa. En af deltagarna, en lärare, blir alldeles betagen i de gotländska idrotterna och bedyrar sig vilja oförtrutet verka för de idéella, stärkande och tilltalande lekarnes kraftigare införande i Stockholm, bland skolungdomen där. Middag med kaffe intages kl. 2.30—3.30 hvarefter en segeltur eller fotvandring företages, hvarunder man roar sig med sång och musik och allehanda lustiga upptåg. Kl. 8 ljuder klockan till supé, hvarvid den kommande dagens brännande fråga diskuteras. Man bestämmer sig för en färd till någon af Karlsöarna förutsatt att vädret blir tjänligt och en lots eller fiskare kan betingas.

»Utflykter och friluftsnöjen»

Kl. 6 följande morgon äro resenärerna på fötter, intaga frukost och inskeppa sig med matkorgar och kaffesurra i farkosten. Sedan bär det af med god bris och under muntert glam. Dagen tillbringas på ett skiftande och intressant sätt, och då solen försvinner i havet, styr farkosten hemåt igen. Sålunda följer den ena dagen efter den andra med utflykter och friluftsnöjen lek och idrott, seglatser i den friska hafsluften, promenader i barrskogar och ängar.

Till Gotlands vackraste utsiktsplatser hör Klinteberget, från vilket man ser Karlsöarna ligga som förankrade hangarfartyg ute i havet. Här ser man bergsbranten och i bakgrunden Klinte kyrka och prästgård. — Foto Gotlands Fornsal.

»De lifliga stockholmstöserna»

Stämningen är den allra bästa, de lifliga stockholmstöserna bidraga därtill med sitt muntra och hjärtliga skratt, och sina lustiga upptåg. Den s. k. »näktergalen» drillar, sjunger och spelar och »bereder» verkligen konsertstunder med ackompanjemang af piano och fiol.

Supén är inmundigad, månen ler med sitt vackraste augustisken, skaran troppar åt hafvet, stannar och njuter af den i månens silfver badande viken, där ute skönjas konturerna af Karlsöarna, men Valdemarskattens guld ser man ej blänka i hafsytan, utan blott i fantasien. En stämningsfull sång och hemåt drager skaran, svärmisk och mätta för att njuta af nattens hvila.

»Allehanda bad»

I varmbadhuset serveras allehanda bad, men mest frekven-

teradt är dock kallbadhuset, om det måhända än ej motsvarar alltför stora fordringar och är något aflägsset beläget. Seglatser företagas nästan dagligen, då och vid de många utflykterna »knäpper» alltid någon af de allestädes närvarande amatörerna en vy, eller en grupp som ett minne från sommarens glada och minnesrika dagar i Klintehamn. Bland trefliga utflykter må nämnas en till Jacobsberg, hvarifrån man har en vidsträckt utsikt. Ej mindre än 35 kyrktorn skönjdes härifrån genom kikare. I förbifarten besågos Dalhems vackra kyrka och Roma sockerbruk.

En dag gjordes en färd till »Lojsta slott» där i kärret vid den hänförande ögruppen de yppigaste neckrosor växa.

Här är det sunda landtlifvet för ungdom, van vid stadens kvalmiga luft. I hö- och löfskrindor åker man till grönskande ängar och med sprittande lif tumlar man om i yster lek och dans.

(Gotlänningen, 22 aug.)

»Hänt i rosornas stad»

Konstnärinnan Carolina Benedicks-Bruce hade gått igenom konstakademien och hyste ett varmt intresse för ordnandet av ett konstmuseum i Visby. Hon var även medlem av stadens kyrko- och skolråd samt vice ordförande i Gotlands Nationalbeväringens Kvinnoförbund.

Burmeisterska huset — ett gotländskt museum

Fru Benedicks-Bruce har tagit initiativet till en penninginsamling i och för förvärfvandet af Burmeisterska huset i Visby och som gåfva öfverlämna huset åt staten för användning som museum.

(28 sept.)

En önskelista

I en insändare till en af våra platskolleger läses följande bön till stadens fäder:

Gör våra gator behagliga för främlingar — gör rosornas stad till en älsklig ortagård — lägg en million i hamnen — grunda ett Trouville — bad vid Snäckgården — subventionera ett ångbåtsbolag för åstadkommande af billigare frakt och passagerare-avgifter — allt i denna riktning skall den förståndige stadsmedborgaren gilla och glädja sig åt, och han skall högakta de stadens fäder, som gjort detta eller liknande.

(14 okt.)

Den urstarke artillerikonstapeln Ivar Persson.

Brottningskamp

har de båda senaste kvällarna pågått i en cirkus utanför Söderport emellan artillerikonstapeln Ivar Persson (se bild ovan) och en cirkusartist. Första kvällen blef kampen oafgjord, men i går besegrade P. sin motståndare och vann priset, »en stor silfvermedalj».

(23 okt.)

Knepen äro många

Torgköpare göras uppmärksamma på, huru lätt man kan bli lurad på vikten med betsmän, enär genom en vridning eller snedriktning af betsmannets handtag en ej obetydlig viktskillnad kan uppstå.

En landtman som i går morse torgförde torsk visste att begagna sig af detta knep, hvarigenom han lyckades få en torsk att till synes väga två hektogram mer än den i själfva verket gjorde. Emellertid röjdes det smarta försöket, och säljaren måste af den redan erhållna likviden, sedan upptäckten af bedrägeriet gjorts, återbetala hvad han fått för mycket samt dessutom hålla till godo med en ordentlig uppsträckning, meddelar en iakttagare.

(Gotlänningen, dec. 1903)

Midsommarfest med Ekeby Bollklubb 1904. — Kortet insänt av Ernst Ahlén, Ekeby, Barlingbo.

LANDSHÖFDING PÅ SLÅTTERGILLE

Slättergillet i den s. k. Tranängen å Annexen i Lau har af ålder varit en efterlängtd hög-tid inom socknen. Arbetet fortgår vanligen blott till 5 e.m. då kaffe med »gök» m. m. förtäres. Därefter vidtager bollspel, dans och lekar. Till »otendagen» inbjudes äfven andra, som ej deltagit i dagens arbete. Så har bl. a. lektor M. Klintberg, som ofta tillbringat sommarferierna i Lau varit en gärna sedd och efterlängtd gäst.

Bollspel och lekar

Genom hans förmedling hade i år själfve landshöfdingen

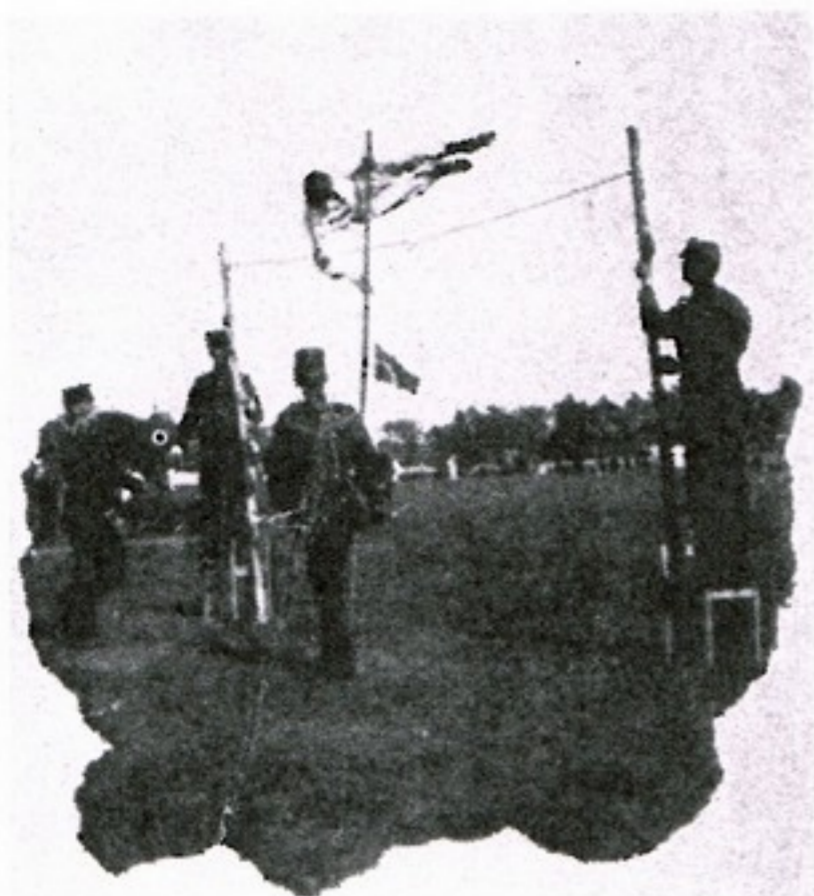
Wall med fröken Wall och en dansk väninna till henne i sällskap inbjudits och mottogs vid ingången till Tranängen af lektor och fru Klintberg jämte värdarne för slättergillet. Sedan socknens kyrka besetts under lektor Klintbergs ledning, tågade därpå sällskapet till det å den nyslagna ängen dukade kaffebordet eller kaffeborden, ty ej mindre än fem dylika voro dukade i en lång rad. Under kaffedrickningen foto-graferades det ena bordet efter det andra för att bevara minnet af detta enastående slättergille i Tranängen. Därefter åsåg landshöfdingen med synbart intresse bollspelet och lekarne. Till sist utbringade hr.

Klintberg för landshöfdingen ett lefve, åtföljt af 4-faldigt hurra. Hvarpå landshöfdingen tackade värdarna för visad gästfrihet samt aflägsnade sig med sitt sällskap vid 7-tiden, då resan fortsattes till När.

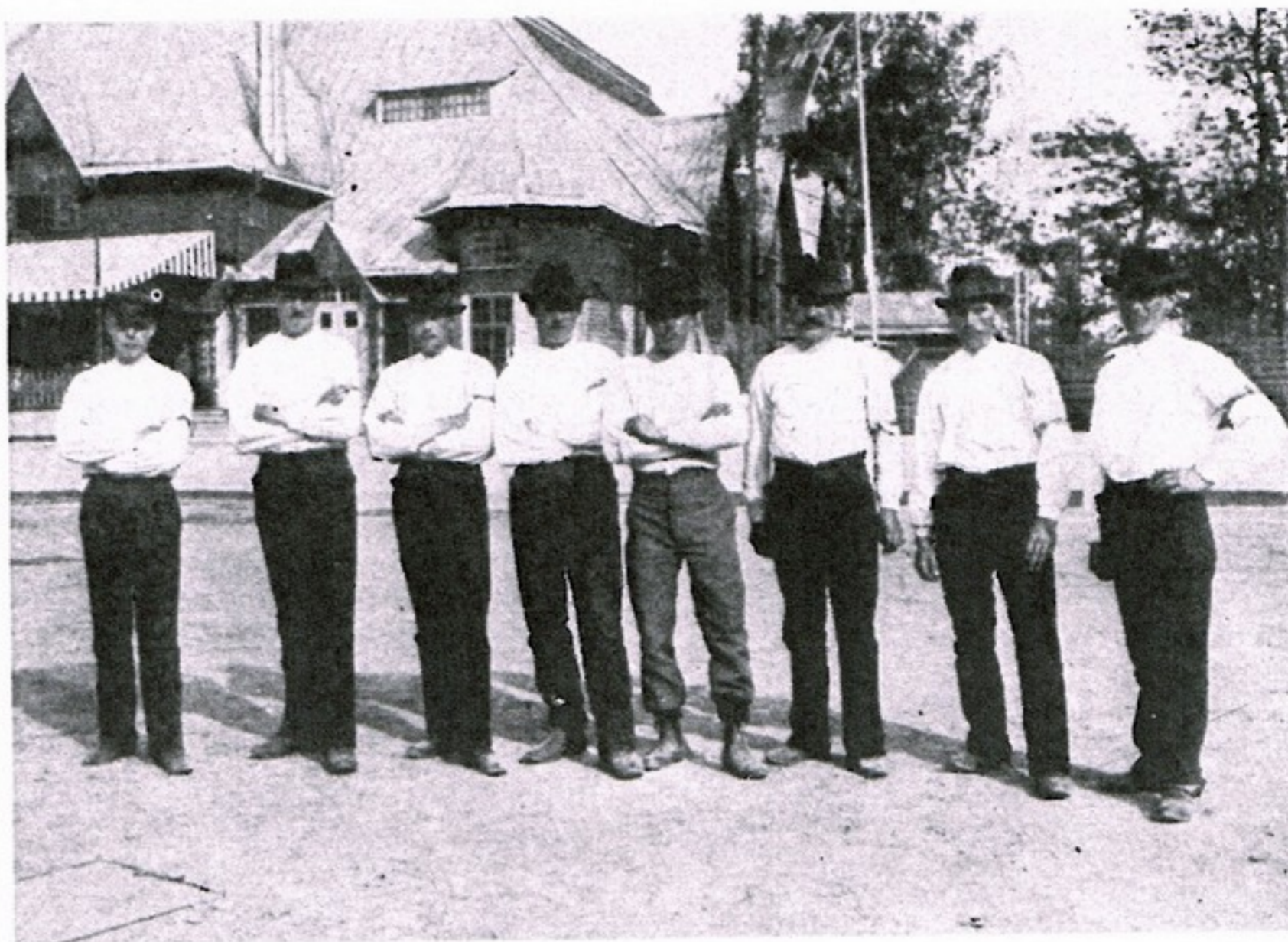
Nöjd hövding

Att landshöfdingen, som vann allas hjärtan genom sitt hjärtliga och rättframma uppträdande fann nöje af vistelsen i det gröna, det yttrade han högt, och det kunde man se af det sätt hvarpå han svängde hatten till afsked, då hela slätterlaget instämde i ett kraftigt entusiastiskt 5-faldigt hurra.

(Juli)

Korpral Löwin hoppar stavhopp på Visborgs slätt. — Bilden insänd av dottern, Dagny Löwin, Visby.

Denna och följande bilder från gotländska pärklag under tävlingar på Östermalms idrottsplats i Stockholm. Härövan ett s. k. »bondlag». — Bilderna insända av Reinhold Dahlgren, Stånga.

De allmänna gotländska idrottstävlingarna

år 1904 försiggingo i förgår och i går. På lördagen ägde å Visborgsslätt försökstävlingen rum i pärk.

Kom så söndagen med härligaste väder och vacker tillslutning af skådelystna. Början gjordes med pärk, som spe-

lades å planen framför folkskolehuset. I frampärken som spelades så, som endast en sudergute kan spela frampärk, segrade Hablingarnas välkända lag.

De vackra stafsprängen slog mest an på publiken, bland hvilka de mera initierade redan från början utpekade den på detta område mycket framstående dist.korpral Löwin som segrare.

En smula galla göts dock i glädjebägaren vid åseendet af de förhatliga sportfånkostymerna. Våra söner och unga män skola träda fram i sin vanliga dräkt i skjortan och långbyxorna och låta bli att apa efter yrkesjannarnas fula seder.

Prislistan öfver förstepristagarna:

Bakpärk:

Första pris: Visby Bollklubbs vandringspris och Grosshandlare Karl A. Malmbergs pris 100 kr. åt Visby Bollklubb, pärkkarl Carl Lindström.

Åt bäste pärkkarl i bakpärk första pris, en större silfverpokal, skänkt af aktiebolaget Stora Bryggeriet, Stockholm, åt Vänge bollklubbs pärkkarl Herman Larsson, Hågwards.

Ett sammansatt pärklag från Visby, Dalhem och Ekeby. Stående fr. v. »Halfosern» J. Larsson, E. Magne, B. Smedberg, I. Persson, J. Wahlgren och M. Smedberg. Sittande fr. v. H. Klingvall, »Halfoserns» bror, »Stora Lasse», O. Smedberg, V. Smedberg och Lars Granberg.

idrotter

Frampärk :

Första pris: h. m:t konungens vandringspokal och 100 kr. åt Hablingbo bollklubb, pärkkarl Karl Hansson.

Bäste pärkkarl i frampärk första pris: en större silfverpokal och 20 kr. till Hablingbo bollklubbs pärkkarl Karl Hansson.

Varpa :

Första pris: bankdir. Cramérs (3 större silfverpokaler) samt Dalhems och Östergarns varpkastares pris 15 kr. åt lag n:o 23 anmäldt af J. P. Johansson, Kopungs, Gothem.

Hablingbo pärkspelare — ett av Gotlands skickligaste lag. Mannen längst t. h. är Karl Hansson, under många år ansedd som öns finaste pärkspelare.

Här ses Karl Hansson i aktion.

Höjdsprång :

Första pris: en silfverpokal åt Gösta Sahlin, Visby.

Längdsprång :

Första pris: en silfverpokal åt Josef Angelöf, Ekeby.

Höjdsprång med staf :

Första pris: Doktor Kallenbergs vandringspokal och en större silfverbägare åt dist.korpral Löwin.

Pärkspelet i full gång.

Kappspringning :

Första pris: en silfverpokal åt bev. 441 Unman.

Stångstörtning :

Första pris: en större silfverpokal skänkt af Gotlands Allehanda och Gotlands Artillerikårs pris 30 kr. åt dist.korpral Häglund.

(Gotl. Allehanda, 25 juli)

Gotlandstravet debuterar

Från travtävlingarna på Boge vik i Slite 1905.

På traftäfling

Det var verklig »folksöndag» i Slite i går. Stora och små, unga och gamla, alla som bodde i någorlunda närhet af Boge vik och äfven en stor del långväga intresserade, särskildt från Visby, hade infunnit sig för att se en traftäfling d. v. s. kappkörning i traf på isen, en tillställning, som hittills ingen skådat på Gotland.

Vid middagstiden hade en människomassa af minst två tusen personer samlats på viken, där isen låg blank, ehuru det råa, fuktiga vädret gjort den ganska lös. Den elipsformade banan, som hade en längd af 1.000 meter utmärktes genom ett flertal svenska flaggor.

Vid den för tävlingarna utsatta tiden fylkade sig massorna kring målet, som jämväl utgjorde startplatsen, och från prisdomartribunen, där bl. a. landshöfding Wall tagit plats, gafs signal med en större ringklocka, hvarpå de olika löpningarna ägde rum.

Första löpningen: För alla hästar 2.000 meter. Insats 10 kr. Segraren Gotlands artillerikårs officerares hederspris och 100 kr., 2 hederspris och 50 kr., 3 hederspris och 20 kr., 4 hederspris och 10 kr., 5 hederspris.

Anmälda hästar:

1. *Kron*, br. v. 1896, äg. Fr. Degerman, Slite.

2. *Maxsa*, hv. sto, 1894, äg. Joh. Karlström, Koparfve, Rute.

3. *Donner*, gul, v. 1898, norsk, äg. J. Hägg, Hemse.

4. *Lisa*, skim. sto 1899, russkors, äg. T. Holmqvist, Kräklingbo.

5. *Strimma*, br. sto, 1890, russkors, äg. M. Arwesson, Slite.

6. *Max*, f. v. 1894, äg. Fritz Nilson, Bläse.

7. *Kurir*, isab. v., 1899, äg. Arvid Jacobsson, Lärbro.

8. *Rolf*, mbr. v., 1898, äg. Carl Berg, Lärbro.

9. *Casper*, s. v., 1898, äg. C. W. Stål, Visby.

10. *Freja*, br. sto, 1899, äg. J. Hägg, Etelhem.

Samtliga anmälda hästar deltog.

1:sta pris: »*Kurir*» — körd af hr Gustaf Nyström i Slite — för en tid af 5 min. 4 ⁴/₅ sek.

Andra löpningen: För gotlandsruss af oblandad ras (max höjd 1,25 m), 1.000 meter. Insats 5 kr., segraren grosshandlare Carl Lithanders i Östersund hederspris, 2 hederspris.

Anmälda hästar:

11. *Tösen*, f. sto, 1899, äg. Tryggve Ytterberg, Visby.

12. *Putte*, mbr. v., 1899, äg. O. S. Björkman, Visby.

13. *Frej*, sv. h. 1898, äg. A.B. Gotlands ponnystuteri, Busarfve.

Alla tre deltog.

1:sta pris »*Putte*» 2 min. 46 ²/₅ sek.

Tredje löpningen: För Gotlandsruss och deras korsning (max höjd 1,35 m.) 1.000 m. Insats 5 kr., 2 hederspris.

Anmälda hästar:

4. *Lisa*.

14. *Noak*, f. h., 1901, äg. Tryggve Ytterberg, Visby.

15. *Stina*, mbr. sto, 1898, äg. Gustaf Nyström, Slite.

1:sta pris »*Lisa*» 2 min. 42 ³/₅ sek.

Fjärde löpningen: För hingsstar och ston af varmbloodras, den gotländska allmogehästen, nordsvenska, norska och finska hästar. 2.000 m. Insats 10 kr. Segraren Gotlands infanteriregementes hederspris och 200 kr., 2 hederspris och 75 kr., 3 hederspris och 25 kr., 4 och 5 hederspris.

Anmälda hästar:

15. *Stina*.

16. *Greta*, br. sto, 1900, hbl. äg. Fr. Degerman, Slite.

10. *Freja*.

17. *Dovre*, mbr. 1894, norsk, äg. Föreningen Gotlands hästvänner, Hemse.

4. *Lisa*.

5. *Strimma*.

Nöjen och allvar

Frågan om anläggande af badhus i Snäckgärdet

med hvad därtill hör dryftades i går af de för planernas främjande utsedda kommitterade, hvilka för ändamålet samlats å platsen för den tilltänkta anläggningen. Fråga väcktes därvid huruvida det ej vore lämpligt att till en början låta den samma få ett mindre omfång, hvarigenom planens realiserande gifvetvis skulle betydligt underlättas. Kommitterades beslut för dagen blef, att en utredning rörande möjligheterna för detta förslags verkställande skulle åstadkommas.

(17 maj)

Visbybaden Snäckgärdet

Den bebådade stiftelseurkunden för aktiebolaget Visbybaden Snäckgärdet har nu till länstyrelsen ingifvits af landbruksingeniör J. C. Wellenius, bat.läkare K. Bolin, artist K. Romin, dir. Ludv. Berthelsen och handl. Knut Falck, alla i Visby.

Bolagets verksamhet skall hafva till föremål att anlägga och drifva en badanstalt norr om Visby samt att utöfva därmed sammanhängande verksamhet. Bolagets styrelse skall hafva sitt säte i Visby och aktiekapitalet skall utgöra minst 150 000 högst 450 000 kr. fördeladt i aktier à 100 kr. hvar.

(26 juli)

Folkskolans ställning

i vårt undervisningsväsende har efter den nya läroverksreformens genomförande blifvit afgjordt sämre, framhåller centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskollärareförening.

Genom att förlägga realskoolexamen till ett stadium, som faktiskt visat sig motsvara 16

D. B. W:s Paviljong

Från och med lördagen den 27 maj 1905
Dagligen

Middags- och Aftonkonsert

från kl. 8 till 5 och ¹/₂ 8-11 e. m.
af

Th. Lumbyes Solistkapell.

Med anledning af Paviljongens öppnande serveras
Festdine à 8 kronor efter följande

Menu

Smörgåsbord
Vårsoppa
Rökt Halmstads Sax med spenat, ägg
Stekt örre med sallad
Färsk Sparris
Glacé.

Vördsamt
C. H. Fagerlund.

Annons i Gotl. Allehanda 1905.

—17 års åldern, samt för den samma göra två främmande språk obligatoriska, har man för folkskolan afklippt möjligheterna att upptaga täflan med realskolan.

Det ligger nämligen i sakens natur att ifall realskolan, såsom ämnadt varit erhåller ensamrätt att genom examensbetyg meddela kompetens till en mängd befattningar, hvilka hittills stått öppna för ynglingar med folkskoleutbildning, så skall denna skola komma att i vidsträckt mån draga till sig lärjungar från alla något så när burgna hem, enär föräldrar gifvetvis äro angelägna att för sina barn försöka bereda dem möjlighet till framtidsutkomst, som en sålunda privilegierad

realskolexamen medför. Enahanda måste följden bli i alla de små samhällen, där samskolor med realexamen som mål komme att upprättas.

*

Om sålunda sträfvandena att åt folkskolan häfda dess plats som grund för vårt skolsystem, som under lång följd af år fortgått, denna gång icke ledt till målet, är det dock uppenbart, att folkskolans gamla anspråk på en ställning, som gör henne till hela nationens skola, hvilken alla samhällsklasser ha intresse af att omhulda, ingalunda kan anses vara bragt ur världen genom den nya läroverksorganisationen.

(Gotlands-Posten 24 juli)

Rekreationer

allmänna offervilligheten för våra gamla minnen togos i anspråk.

Främst tillkommer det oss gotlänningar att bevara den gamla kvarnen å Kopparsvik å vår minnesrika ö, men om våra resurser skulle visa sig ej räcka till, i andra hand ropa om nåd för Langs gamla kvarn utom våra rämärken, exempelvis till Svenska fornminnesföreningen, Nordiska museet eller andra föreningar, hvars mål äro bevarande af fornminnen.

Hvad som skall göras skall göras snart, ty annars blir det för sent att rädda undan förintelsen ett enastående gammalt minnesmärke.

(Gotlänningen 5 juni)

Visby läroverks idrottsförening

hade igår och förrgår anordnat sedvanliga årstäfningar för sina medlemmar. Täflingarna hållas på Östra byrummet och omfattade de sedvanliga sportgrenarna. Prisdömarna voro kaptenerna U. Lundgren och E. Hellgren, hvilka utdelade prisen enl. följande tablå:

Pärk. 1:a pris (silfverpokal) G. Nilsson och åt lagets öfriga medlemmar mindre bågare.

2:dra pris (silfverpokal) M. Grählert.

Varpa. 1:a pris C. Wöhler, 2:a d:o E. Larsson, 3:e d:o I. Sellergren, 4:e d:o N. Söderberg.

Höjdhop. G. Nilsson, H. Torén, C. Wöhler.

Längdhopp. H. Torén, G. Nilsson, B. Pettersson.

Löpning (100 m.). H. Torén, V. af Wetterstedt, B. Pettersson.

Spjutkastning. E. Larsson, G. Nilsson, C. Wöhler.

Priser till alla täflingar utom varpan utgjordes samtliga af silfverbägare.

(25 maj)

Badortsliv anno dazumal. Internationell klädelegans demonstreras utanför avklädningsstället på Kneippbyns strandbad, tydligen omkring 1910. — Foto Gotlands Fornsal

Drottning Victoria på besök i Visby

Vid fem-tiden i morse syntes ett hvitt ångfartyg styra in mot härvarande hamn med kurs ifrån Norrköpingshållet. Det befanns vara kungafartyget »Drott», som med drottning Victoria ombord under de sista dagarna företagit lustfärder i Sörmlands skärgård.

(10 juni)

Brazil Jack har nu anlänt till sin cirkus och börjat uppträda som oförvägen rekordryttare, lassokastare och violinvirtuos.

(15 juni)

Vid Kneippbyn

Säsongens nyheter bestå af tvenne stugor pittoreska till både form, utseende och läge. I den södra och mindre af dessa skall dr. Kallenberg själf residera under sommaren; stugan nordost om storstugan har, där den ligger högt uppe under den

gråa kalkklippan, en härlig utsikt bortemot Axelsro i sydväst och öfver småskogen och hafvet i väster och norr. I denna senare stuga har Kneippbyns trogne gäst och hedersborgare »Lunkan» slagit sig ned efter en kortare tids vistelse på det äldre Vible vid Västerhejdevägen. Han är emellertid ej den enda sångfågeln därute, ty i busksnären i väster och i norr, hvilka nu stå i sin vackraste dräkt, täfla små vingade mästernyngare i att smickra naturen med dess skönhet.

Dr Kallenberg har idag hitkommit från hufvudstaden i sällskap med en första laddning af sina sommargäster.

Hafsvattnet är gifvetvis ännu kyligt på djupet, hvarför vi tillsvidare endast rekommendera solbad. Duschen är i ordning, d.v.s. rännilarna utför strandklippan plaska fortfarande. Trädgårdsmöblerna äro utplanterade. Kaffet väntar och flaggan fladdrar i topp.

(Gotlänningen 17 juni)

Gotlands egen idrott

Karl Söderdahl blev snart nog en av Gotlands främste varpkastare, beroende till en del på att det var han som framkom med den tekniskt förbättrade varpan, vilken medfört varpkastningens stora frammarsch. Det är också han som 1909 tog initiativet till bildandet av Idrottsföreningen Varpa i Visby, vilken jämte den samma år bildade Visby varpklubb kom att bedriva varpkastningen mera rationellt, och utveckla densamma till sådan form att den som idrottsgren fyller tidens krav. (Ur Gotlands Idrott 1912—37.)

En klubb för varpan

I den utflykt, som i går företogs till Tallunden vid Kungsladugården af ett 30-tal för varpkastning intresserade Visbybor, bildades en klubb för idkande af denna gotländska idrott. För att utarbeta förslag till stadgar tillsattes en interimstyrelse af 5 personer, bestående af handlandena C. Claesson och Hugo Olsson, bagare O. Eskelund, skräddaremäst. E. Siltberg, barberare J. Wärf och kamrer I. Gustafsson.

Under eftermiddagen kastas lag om lag, hvarefter en gemensam priskastning ägde rum, hvarvid jämna resultat uppnåddes. Sedan skymningen

Söderdahliska varplaget. Från vänster G. Zedendahl, K. Söderdahl, Valle Gustafsson, C. J. Johansson (på knä), C. J. Söderdahl, Albert Andersson, Carl Söderström och E. F. Runsten.

omöjliggjort vidare kastning intogs gemensam sillsexa. Lefven utbringades för fosterland, fosterö, den gotländska idrotten och den blifvande varp-

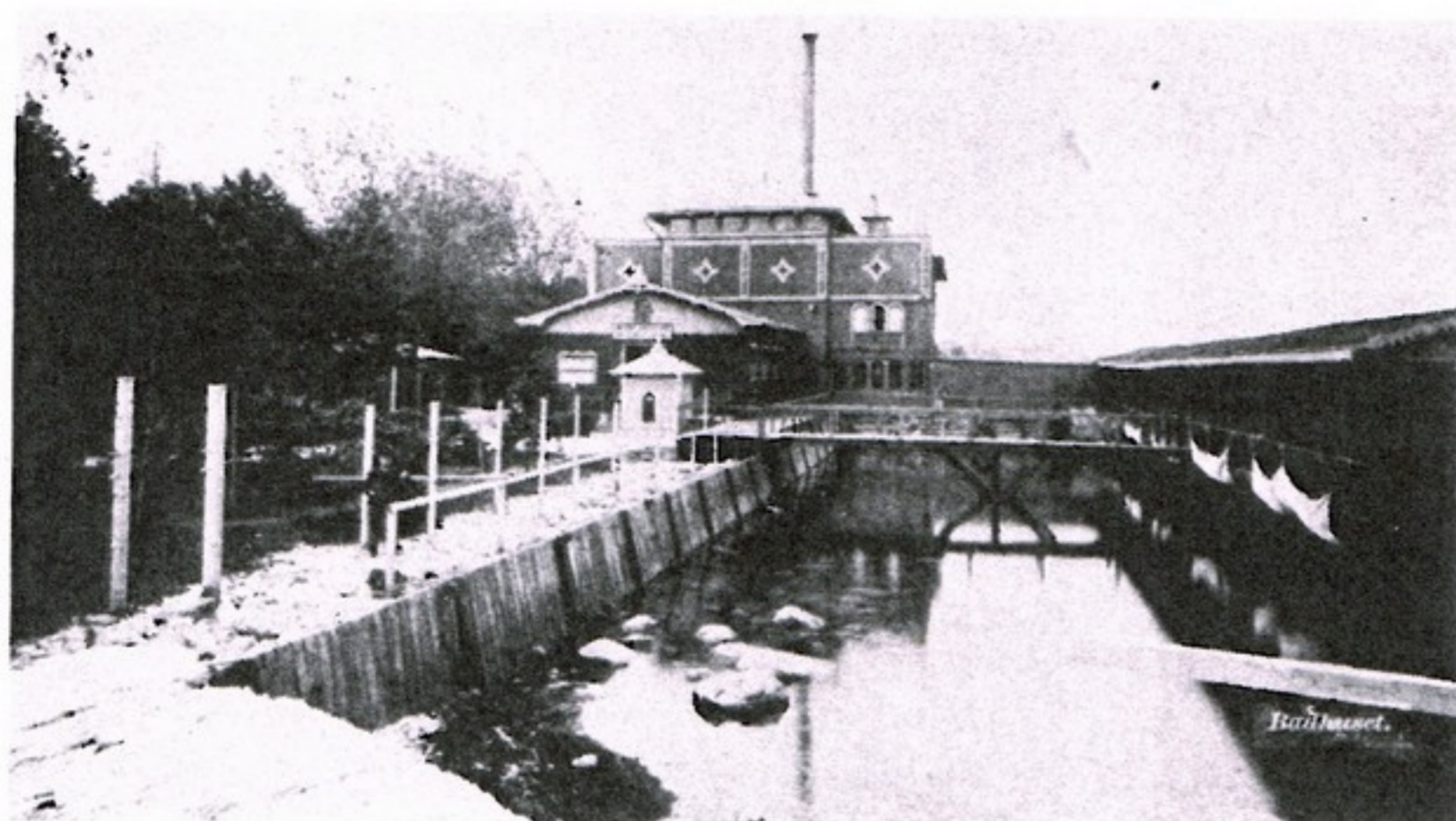
klubben, hvarjämte en dubbelkvartett lät höra flera fosterländska sånger.

(Gotlänningen, 23 aug.)

O. Blombergs varplag från Gothem. Från vänster Joh. Arwesson, Carl Lindahl, O. Blomberg och John Lindahl.

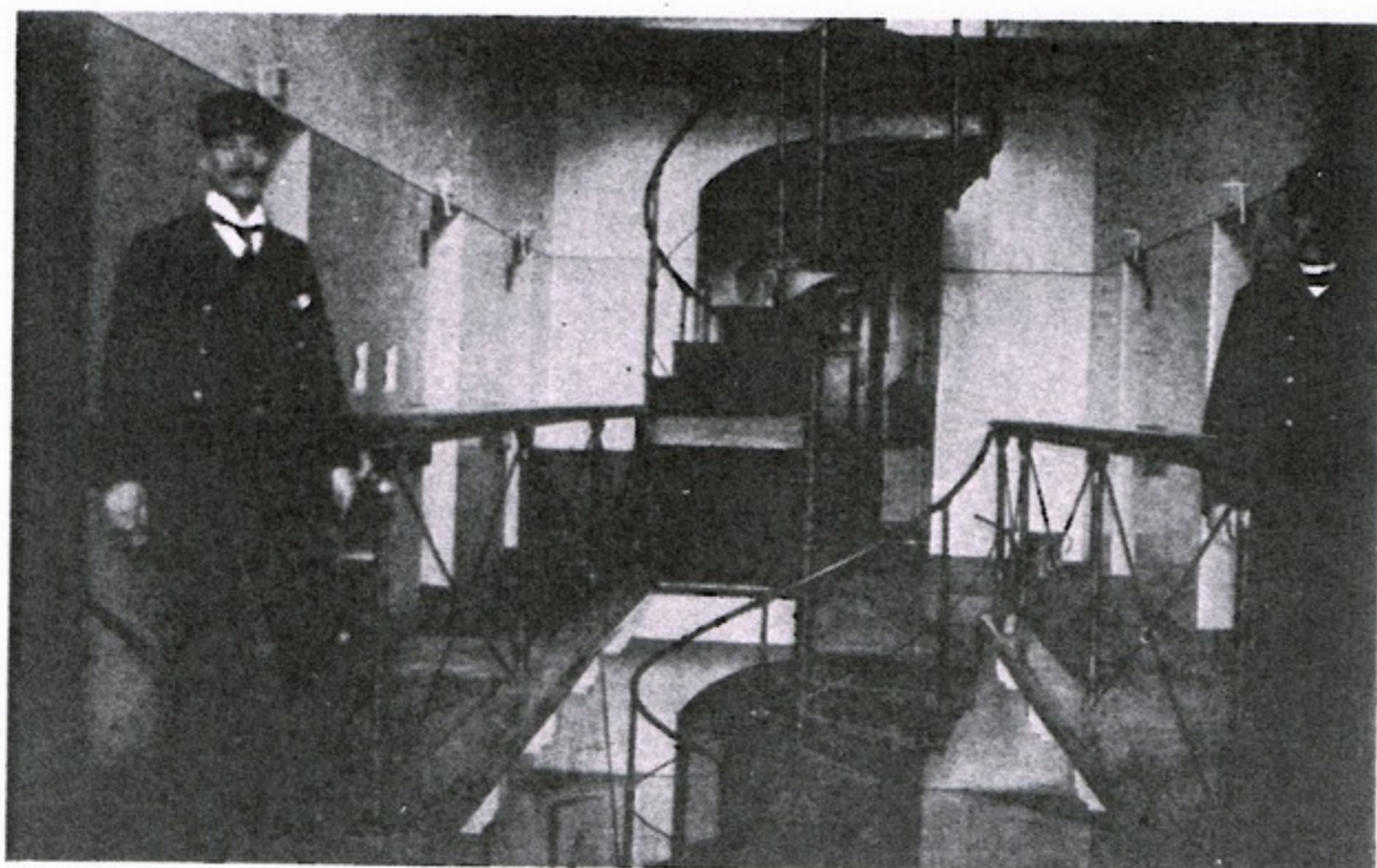
Visby stad i

T. v. »Doktor Kallenbergs badhus» i Badhusparken invid Visby hamn var Visbys första stora badanläggning av format. Den tillhandahöll varmbad (skorstenen), medicinska bad och kallbad, och parken var en fashionabel samlingsplats. — Gardstens plåtsamling, Länsarkivet.

T. h. interiör från Café Bron vid Visby hamn, inrymt i ett förnämligt 1700-talshus. Inredningen är typisk för det tidiga 1900-talet med disk i gotik och trekantiga munkstolar. Inte minst tidstypisk är den cirkussköna kaféidkerskan. — Gardstens plåtsamling, Länsarkivet.

Ända till mitten av 1800-talet var stadsfängelset i Visby inrymt i det mörka och fuktiga tornet Caesar (»Kajsarn») i östra ringmuren. En modern nybyggnad efter för sådana anläggningar normgivande ritningar i »gotisk» borgstil av Axel Nyström kom till på 1850-talet. Bilden t. v. visar »Suckarnas bro» i detta cellfängelse (numera kronohäkte) med vaktkonstaplarna Andersson och Jakobsson. — Foto från 1915.

Gotländsk idrott

En reslig förgrundsgestalt i gotländsk idrott var den legendariske Gunnar Nilsson, som tävlade i diskus vid Olympiska spelen i Stockholm 1912. Vid uttagningstävlingarna slog han världsrekord men gjorde bort sig i huvudtävlingen, då han var »ur slag». — Bilden insänd av fru Greta Nilsson, Visby.

Folkskollärare Reinhold Dahlgren i Stånga (född 1886 i Östergarn) är en högt betrodd man med många kommunala och sociala uppdrag. Men mest känd är han som en av den gotländska idrottens främsta befrämjare.

Gotlänningar vid Olympiska spelen i Stockholm 1912. De hade söndagen den 7 juli uppvisning i bollspel, varpkastning och stångstörtning. Ledare för truppen var dåvarande löjtnant Bengt Lindwall. Bland deltagarna igenkänns Hejdenberg, bröderna Smedberg, Reinhold Dahlgren, Ivar Persson, Karl Lindström, Nicken Sandström.

Ett ståtligt lag gotlänningar som under ledning av löjtn. B. Lindwall gjorde bejublade uppvisningar i gymnastik och gotländsk idrott vid Baltiska spelen i Malmö 1914. — Bilden insänd av fru Laura Lindwall, Visby.

I mer eller mindre naturliga atletiska attityder har Hørsne idrottsförenings medlemmar ställt upp sig för fotografen en sommardag omkr. 1913. Lägg märke till de liggande eleganta herrarna, den ene med spetsbyxor och gördel och med tidstypiskt stukade panamahattar. — Bilden tillhör T. Larsson, Gotl. Hässelby.

Turismen

»En liten tös med långa flätor», som skulle ha gjort sig utmärkt i »Tristan och Isolde», var i 17-årsåldern fröken Kally Törnqvist, dotter till vågbrytarbyggets ledande man. Hon blev sedermera gift med Karl Eduard Hagberg, som var källarmästare på Visby stadshotell 1914—1919. Bilden insänd av fru C. Hagberg, Vänersborg.

Jo, jag tackar jag

Aftonbladet har utgifvit ett »bad- och kurortsnummer», där det puffas i tur och ordning för landets bad- och brunnsorter. Flickorna i Visby få därvid följande vackra betyg som läkemedel.

»Visby bjuder på ett gladt och obesväradt samkväms- och friluftslif, och i synnerhet visbyflickorna äro så muntra och pigga, att alla af melankoli lidande enstöringar böra ta sig en tids rekreation där.»

(14 april)

Turistbyrån i Burmeisterska huset har öppnats. Den står under ledning af kapten O. Söderberg och fröken Greta Anschütz. Museilokalerna i

huset öppnades i går, likaså turistbyrån vid hamnen, där expeditionen handhafves af fröken Anna Herlitz.

(2 juni)

VISBY HAFSBAD

är det ståtliga namnet på det af Visby badhusaktiebolag uppförda kallbadhuset på stranden utanför gamla artillerikasernen.

Tack vare en nyuppförd liten stentrappa kommer man upp på den framför badhuset belägna järnvägs kajen hvarifrån en träbro leder in till badhusets förhall. Här sitter biljettförsäljerskan och lämnar ut biljetter. Bad från kl. 10 f.m. till 5 e.m. kostar med handduk 25 öre, bad utan handduk mellan 8—10 f.m. och 5—7 e.m. kostar 10 öre.

Bägge afdelningarna, särskildt damafdelningen, har präktiga solverandor.

Ut till refvet löper en tross såsom skiljevägg mellan de bägge afdelningarna och denna får icke öfverskridas. På Snäckgårdsbaden är man som bekant humanare, där låter man damerna lyfta på trossen men icke herrarna.

(13 juni)

Slut med krediten

Visby spritvaruförsäljningsaktiebolag beslöt på sin ordinarie stämma här i lördags, att varor hädanefter ej få utlämnas på kredit till kunder. Undantag göres endast för de personer som på sig fått öfverlåten någon af bolagets utskänkingsrättigheter samt de föreningar, som af k. bef. erhållit tillstånd till viss utskänkning.

(28 april)

K. H. Gezelius von Schéele.

Biskopen 75 år

I morgon fyller biskopen öfver Visby stift Knut Henning Gezelius von Schéele 75 år.

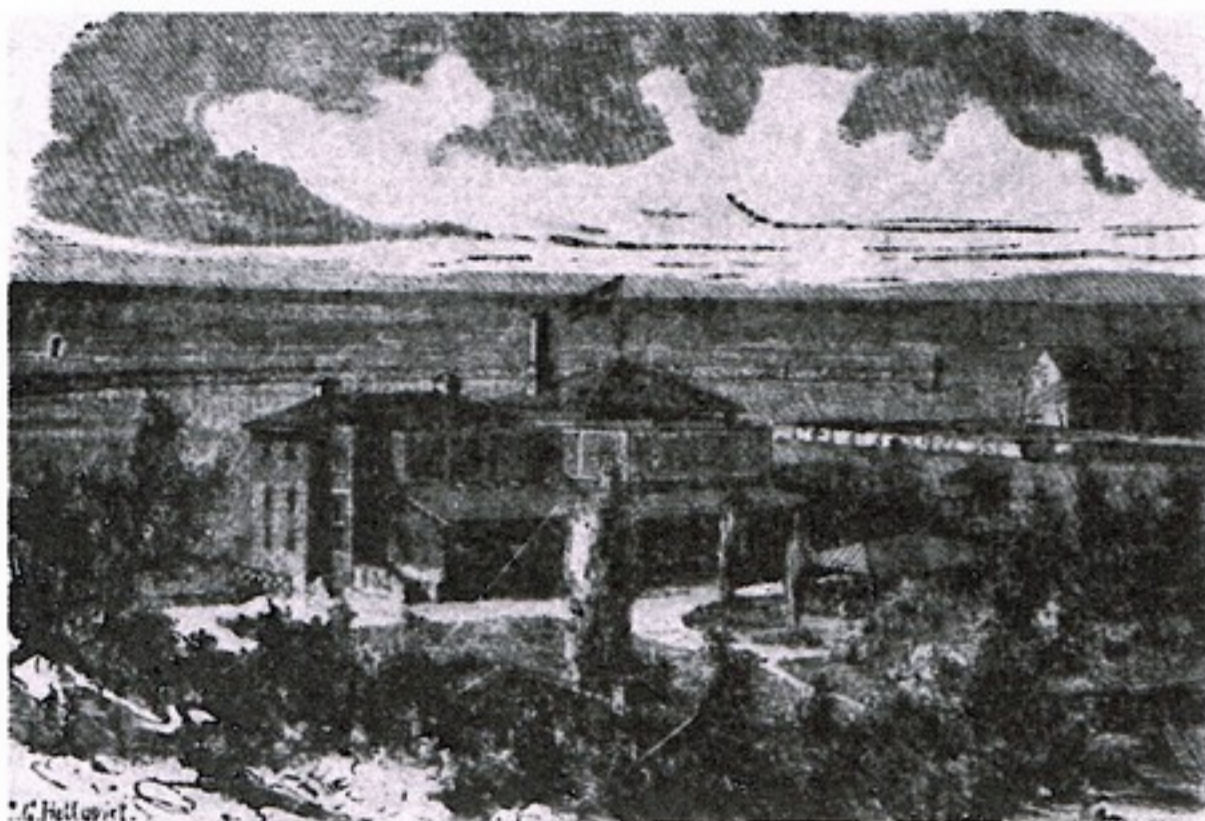
Biskop von Schéele är född i Stockholm och hans föräldrar voro domprosten i Vexjö stift, Knut Georg von Schéele och Matilda Charlotta Gezelius. Student i Uppsala 1857 promoverades S. därstädes 1863 till fil. dr., hvarefter han ägnade sig åt teologiska studier. 1867 teol. kand. förordnades han samma år till docent i teologiska prenotationer i Uppsala, där han 1873 befordrades till förste teol. adjunkt, 1877 till e.o. professor i teol. prenotationer och teol. encyklopedi samt 1879 till ordinarie professor i samma ämnen, 1885 kallades han till biskop i Visby.

Som ombud för Visby stad hade S. plats i Andra kammaren under åren 1900—1910.

När biskop von Schéele i morgon firar sin trekvartssekel-dag, sker detta samtidigt med ett annat för honom högst betydelsefullt jubileum, halfsekel-minnet af hans fil. doktorspromotion.

(Gotlänningen 30 maj)

»Kämpatag»

Badhusparken och Visby badanstalt. Numera upptas denna plats av fiskehamn och upplagsplats.

Det militära helsningssättet

kommer under innevarande sommarsäsong att begagnas af herrarne vid Wisby vattenkuranstalt.

Kälkbacksåkning

i Bremergränd hvartill läroverkets ungdom hitintills enligt gammal häfd haft rättighet, har på senare tiden blifvit utsatt för åtskilliga anmärkningar, särskildt af föreståndaren för Immanuelskapellet, pastor Palmqvist, som tydligt under de tider, då gossarne åka i gränden, har ganska svårt att komma ut från sin lägenhet, liksom äfven besökande att kunna komma dit.

Hos stadsfullmäktige har därför rektor Jacobsson anhållit, att det måtte beviljas läroverkets ungdom att under vissa bestämmelser begagna gränden till åkning.

För vidare utredning af ärendet utsågo stadsfullmäktige i går en komité bestående af öfverstelöjtnant Carlstedt, lektor Bergman, rektor Jacobsson och handl. R. Wallér.

(14 dec. 1892)

Schioptikonbilder

får man i morgon afton se å frälsningsarméns lokal. Kostar blott 25 öre. Tänk så trefligt och så billigt.

(Gotlands-Posten 1892)

Tranhusgatan i Visby på 90-talet ser onekligen ut att kunna behöva elektrisk belysning.

ELEKTRISK BELYSNING

i stället för den klena gasbelysningen på våra gator, är man betänkt på att införa härstädes. En komité för behandling af ärendet är tillsatt.
(1892)

Ishinder

Sannolikt den längsta resa som någon Gotlandsångare haft till Landsort har »Polhem» gjort på sin senaste färd härifrån. Ångaren afgick nämligen, som bekant, härifrån i lördags afton klockan 9 och enligt telegram från Stockholm passerade fartyget Landsort först i dag klockan 12,35 middagen, alltså efter 39 1/2 timmar, under hvilken tid ångaren måste hålla sjön. »Klintehamn» befann sig samtidigt på utgående mellan Stockholm och Dalarö. Den får nu hjälp af »Polhems» rädda, men fortfar snövädet torde vara osäkert om »Klintehamn» kan för dess skull gå till sjös.

(jan. 1893)

Hejdebyloppet

Start i Hejdebyloppet för motorcyklar 1933.

GA 21/7 33 INFÖR SÖNDAGENS FARTSENSATION

Svensk elit representerad

Det är inga småsaker, det förestående Hejdebyloppet. Den som haft tillfälle att företaga en titt utåt tävlingsbanan blir lätt övertygad om, att det arbete, som den livaktiga Gotlands motorcykelklubb haft ifråga om anordningar o. dyl., icke varit något lekverk. — Det är icke någon miniatyrtävling den här gången, ty så gott som hela den svenska eliten av farttjusare är med — vi behöver bara erinra om den europeiskt ryktbare Ragnar Sunnqvist, som i Tysklands Grand Prix den 9 dennes på Avusbanan i Grünwald hemförde andraplaceringen med i genomsnitt 159 km i timmen. Så har vi Harry Larsson, Mas-Harry, Sten Edlund, Hans Torell, Erik Westerberg, Gösta Andersson, Ragnar Wedin, Sven Andersson samt, last but not least, våra egna stor-

Varför inte sätta in en skämtbild i fartallvaret? Det gäller ju i alla fall cykelsportens främjande.

Halm i kurvorna

fräsare Knut Norman, Gösta Jacobsson och Gösta Sandberg, pojkar som man har anledning att vänta mycket av.

Den stora tävlingsbanan

är förlagd till landsvägen vägskälet vid Österby — över Ölbäck — Allekvia — Hejdeby kyrka och åter till utgångspunkten. Denna sträcka, som omfattar 16 km köres av racermaskinerna resp. 14 och 15 varv. De s. k. katalogmaskinerna, I och II klasserna, köra resp. 9 och 10 varv. Såväl start som mål äro förlagda till det s. k. Tjutet. Det finns anvisningar här och var, så det bör vara en enkel sak för publiken att finna sig tillrätta.

I kurvorna vid banan komma halmbalar att placeras ut i tillräcklig mängd i och för de tävlandes säkerhet. Tävlingsledningen utgöres av hrr Gösta Harding, Gustav Falck. Thure Stärner och Hans Pettersson. Prisdömare äro hrr J. A. Driesen, H. Pöpke och J. Erik Siltberg.

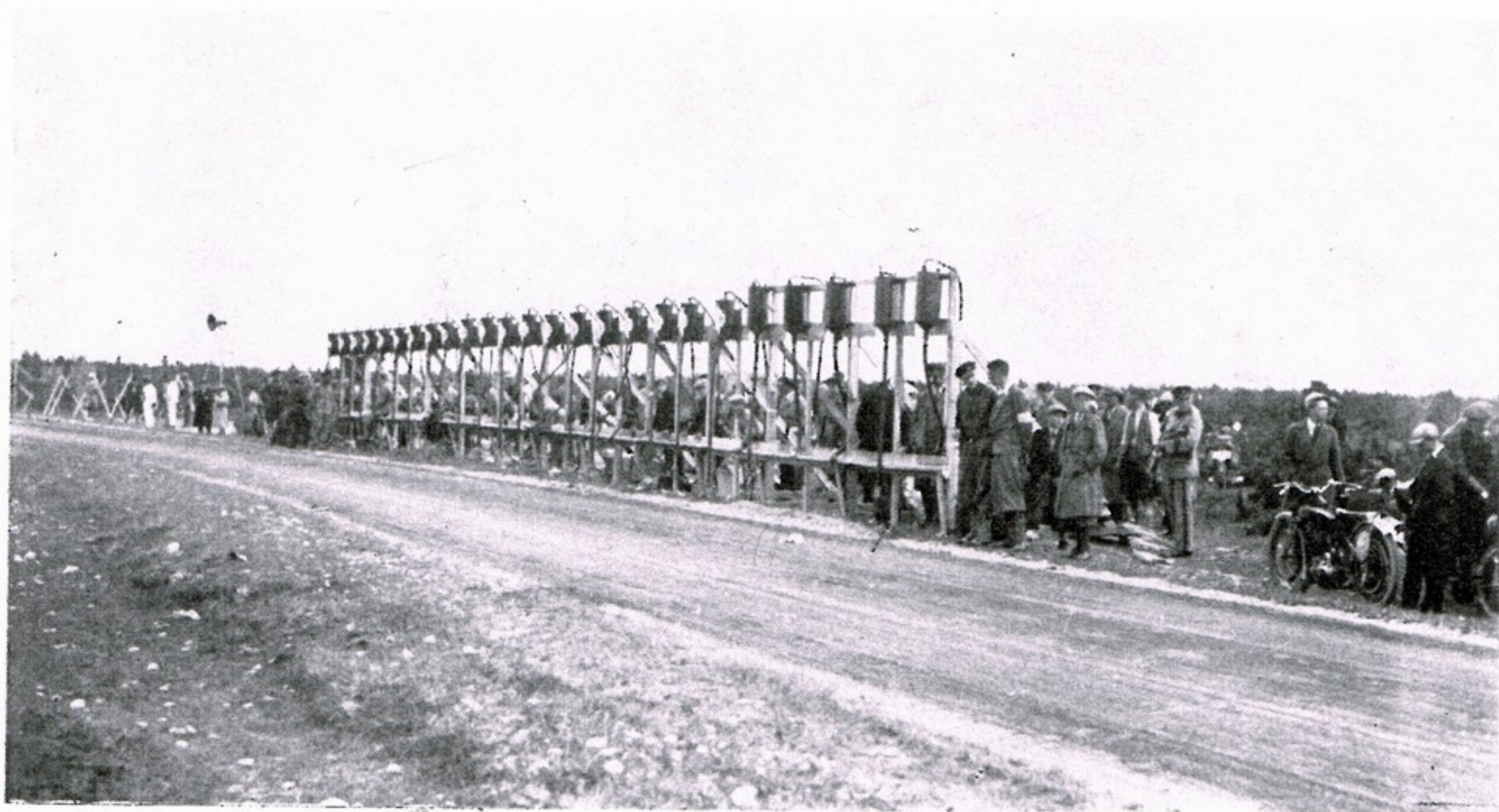
Taktikresonemang.

SUNNQVIST DOMINERANDE HEJDEBYLOPPET

Edlund och Mas-Harry utgingo

Sunnqvist kunde ha pressat upp hastigheten än mer. Men då någon "pacemaker" inte fanns och han aldrig var hotad, fann Sunnqvist det onödigt att fräsa på hårdare. Banan

fann han bra fränsett guppena mellan Allekvia och Hejdeby. Den högsta fart Sunnqvist hade? Ja, det torde ha varit på raksträckorna framför Tjutet. Omkr. 155 km var han säkert uppe i, och det är en fart som aldrig förekommit på våra gotlandsvägar.

En imponerande anläggning för tankning. Foto Holmert.

Förnyelser i Slite

12/8 38

TOMT TILL IDROTTSHALL I VISBY INKÖPT

Föreningen Visby Idrottshall u. p. a. bildad i lördags

Planerna på en idrottshall i Visby börja nu ta allt fastare form. Sålunda bildades i lördags Föreningen Visby idrottshall u. p. a. och redan tidigare har en tomt inköpts för ändamålet, den tomt vid Västerhejdebanans anhalt i Visby, där gamla snickerifabriken var belägen. Tomten inköptes för 10 000 kr av Gotlands mejeriförbund.

Föreningen bildades av den kommitté som omhänderhaft den tidigare utredningen i frågan, nämligen brandchefen Carl Lindström och borgmästare H. Löwenberg från Visby tennisklubb samt fanjunkare B. Gellborn, handlande O. H. Jacobsson och ombudsman Gust. J. G. Pettersson från Gotlands idrottsförbund. Kommittén hade varit i förbindelse med idrottsplatsernas riksorganisation.

SLITE FÅR KOMMUNAL- KONTOR OCH KOMMUNALKAMRER

Utredning om uppförande av ålderdomshem

Vid kommunalfullmäktigesammanträde i Slite i går beslöts att fr. o. m. 1 jan. 1940 anställa en kommunalkamrer. Beslutet som var enhälligt hälsas av alla slitebor med stor tillfredsställelse då de kommunala uppdragen i köpingen svällt ut för mycket för att kunna skötas enbart som bisyssla.

Sammanträdet som varade i två timmar hade åtta ärenden på föredragningslistan.

Fattigvårdsstyrelsen hade begärt ett anslag på 2 000 kr för utredning om anskaffandet av ritningar till ålderdomshem. Antalet platser hade fixerats till ungefär 20. Kommunalnäm-

den hade tillstyrkt och gav det direktivet att utredningen även skulle innefatta om 20 platser vore ekonomiskt fördelaktig storlek.

Fattigvårdsstyrelsens ordf. hr *K. Engström* meddelade att enligt upplysningar det här på Gotland anses förmånligt med 20—25 platser. Hr *Bonde*: Då köpingen har så många frågor att lösa att kostnaderna bli svåra att amortera bör utredningen även omfatta möjligheten att genom kommunalförbund om möjligt förbilliga kostnaderna. Tal. efterlyste beräkningsgrunden för beräkning av platsbehovet.

Hr *Engström*: Vi ha räknat med 7 per tusen innevånare. Inom en snar framtid komma många av de under de 20 sista åren inflyttade i den åldern att de behöva anlita ålderdomshem.

Hr *Krantz*: Alla ålderdomshem på Gotland äro överbelagda, och sakkunskapen säger att ålderdomshem är en rörelse som bär sig. Den fasta avgiften kommer troligtvis att höjas varför ekonomin blir än bättre.

En anhållan från Slite Röda korskrets om befrielse från nöjesskatt uppväckte en livlig principdebatt i vilken dock alla uttryckte sin erkänsla för kretsens arbete för förlossningshemmet. En del talare ville dock ej rucka på principen att dans skulle beskattas. Ståndpunkttagandet i debatten följde ej några politiska linjer. Anhållan beviljades med 12 röster mot 5.

Till att representera Slite köping vid Svenska stadsförbundets kongress i Eskilstuna utsågs hr *E. Jacobsson*.

Kvällens huvudärende, inrättande av kommunalkontor och tillsättande av kommunalkamrer väckte ingen diskussion. Hr *de Jounge* ansåg visserligen förslaget i dyraste laget men tillstyrkte. Härefter beslöts enhälligt att anta förslaget.

Centraliseringskommitténs antagna förslag innebär att en kamrer tillsättes med en årslön på 4 200 kr plus tre ålderstilllägg på 300 kr efter tre år. Pensionsåldern blir 65 år och pension utgör 50 % av slutlön.

Staten för kommunalkontoret upptar i utgifter 7 550 kr och inkomster 2 550 kr varför ett årligt anslag på 5 000 kr erfordras. För inventarier och kontorsmaskiner beräknas en engångskostnad på 2 500 kr.

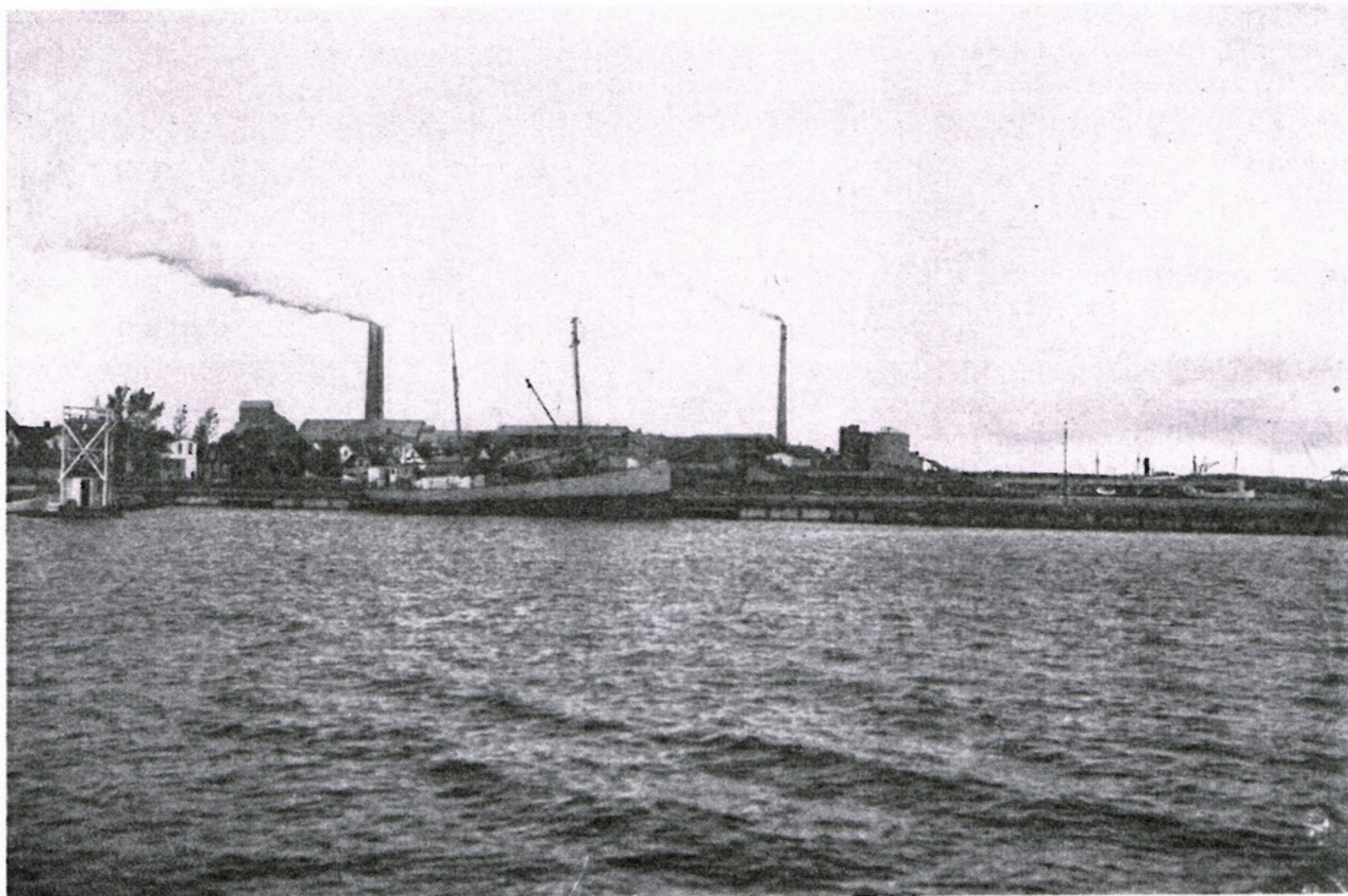
GOTLAND FÅR NYTT STATSLÄROVERK

Kommunala mellanskolan i Slite ombildas till samrealskola

I motiveringen till sakkun- nignförslaget om förstatligande av kommunala mellanskolan i Slite framhåller bl. a., att mellanskolan som sådan ägt bestånd i endast fyra år och att elevantalet, som i den föregående högre folkskolan ej var högt, är om också med en tendens till ökning ännu relativt begränsat. Med hänsyn härtill skulle måhända försiktigheten bjuda att avvakta ytterligare ett par års erfarenheter, innan ett förstatligande av skolan ifrågasättes. Emellertid föreligga med hänsyn till Gotlands relativt isolerade läge och de höga skatterna på ön tvivelsutan starka skäl för att staten lämnar det bidrag till bildningssträvandena i en avlägsen landsända som ett statsövertagande av öns enda kommunala mellanskola skulle innebära.

Några terminsavgifter utgå nu icke för elever från skolkommunen. Om vid ett statsövertagande terminsavgifter komma att utgå och i händelsekommunen vill behålla sina elever vid den nuvarande fria skolgången, kan ifrågasättas om kommunen vill åtaga sig att för dem erlägga terminsavgifter enligt härför angiven beräkningsgrund. Beräknat efter elevanta-

Aprilskämt

Vy av Slite från sjösidan 1924. Fabrikens och hamnens silhuett är numera avsevärt förändrad, och i samhällets centrum dominerar ny bebyggelse.

let för höstterminen 1938—50 elever — skulle ett eventuellt kommunalt anslag för ändamålet för läsåret 1939—1940 ha uppgått till omkring 3 200 kr.
(TT Spec.)

1939

GOTLANDS FLYG- OCH MOTORKLUBB INFÖR SITT BILDANDE

Major af Wetterstedt lanseras som ordförande

Planerna på bildande av en flygklubb på Gotland har nu avancerat så långt att de vid Gotlands motorcykelklubbs årsmöte i förra månaden utsedda kommitterade kallat alla för flygning och flygutbildning intresserade till ett sammanträde på Stadshotellet om söndag kl. 4 em. Namnet på den nya flyg-

klubben har föreslagits till Gotlands flyg- och motorklubb och som ordförande kommer att lanseras en f.d. militärflygare, major Wald. af Wetterstedt, som tidigare visat stort intresse för motorsporten på Gotland.

1939

VANDRANDE Ö UTANFÖR VISBY

Reser sig om nätterna för att sjunka på mornarna. —Thjelvarsagan får sin förklaring?

Ett egendomligt naturfenomen har sedan länge väckt uppmärksamheten hos många sen nattvandrare på Strandpromenaden i Visby. Det berättas nämligen man och man emellan hur åtskilliga personer under sena nattimmar uppmärksammat något som liknade en mind-

re ö vid pass 4 distansminuter utanför Visby.

Nu senast bekräftas denna iakttagelse ytterligare av tvenne namngivna personer, f. lyktsläckaren Albin Karlzon samt ryktmästaren Efraim W. Knattenberg, den senare tillfällig gäst i vår stad men en nog så god iakttagare. Dessa båda herrar har till t. f. stadsfiskalen anmält, att de natten till i dag fullt tydligt iaktogo bemälda holme på sin plats vid halv 4-tiden på natten. Senare på dagen hade den trots den bättre belysningen ej kunnat upptäckas. Den senare uppgiften ansågo sig de båda herrarna kunna ta på sin ed och har också vid polisundersökningen bekräftats, varför man tydligen ej heller har någon anledning att betvivla den förra uppgiften.

1 april

”litet glas stjälper stort lass”

HÖGKONJUNKTUR ÖKAR Fylleriet i Visby

Ur nykterhetsnämndens berättelse för år 1938

Nykterhetsnämnden i Visby har nu avgivit sin berättelse angående sin verksamhet och över nykterhetstillståndet i staden under år 1938. Som ordförande under året har tjänstgjort majoren Gösta Silvén och såsom vice ordförande köpmannen Anders Sandström. Ordföranden har under året av nämnden varit utsedd till dess sekreterare och ävenledes till dess övervakare.

Såsom tillsyningsman under året har fortfarande tjänstgjort exekutionsbiträdet Gustaf Falck. Denne har inspekterat stadens samtliga utskänkningsställen, restauranter och caféer och därvid under året gjort sammanlagt 1,066 besök. Ordningen och snyggheten på dessa serveringsställen torde kunna betraktas såsom tillfredsställande.

Nämnden har under året sammanträtt 12 gånger och därvid ha 164 protokollförda ärenden blivit behandlade. Till Nya Systembolaget i Visby har nämnden avgivit 154 yttranden över inkomna ansökningar om erhållandet av motbok eller förhöjd tilldelning å dylik. Av dessa ansökningar har nämnden ansett sig böra avstyrka 32 st.

Över inkomna ansökningar om erhållandet av körkort (184 st.) har nämnden avgivit yttranden. I 5 fall har nämnden avstyrkt dylik ansökan, när sökanden gjort sig känd för missbruk av alkoholhaltiga drycker.

58 personer ha under året blivit anmälda för nämnden med anledning av spritmissbruk. Efter verkställd utredning har nämnden i 27 fall sett sig föranlåten att tilldela vederbörande varning antingen av

ordföranden personligen eller skriftligen.

VACKER GYMNASTIKFEST I VISBY

Per Henrik Lings minne värdigt firat

Gymnastikens dag i Visby i år blev något mer än en uppvisning, den blev även en värdig hyllning för den man, som är den svenska gymnastikens skapare och vars minne vi i år fira med anledning av att 100 år förflutit sedan hans död. Högtidstalet, som hölls av generalmajor G. M. Törngren, blev också en skildring av den framstående svenskens levnad och märkliga insatser på gymnastikens område. Vad de i festen deltagande gymnasterna beträffar, såväl de gotländska som de från fastlandet, skötte de sig utmärkt, och ett mycket uppskattat inslag var även den

folkdansuppvisning som SGU:s folkdanslag bjöd på.

Gymnasterna samlades på Södertorg, varifrån de med I-18:s musikkår i spetsen och med svenska fanor i leden marscherade genom staden till Paviljongsplanen. Det var en vacker parad, de manliga gymnasterna i vitt, de yngsta av dem i vitt och blått, och de kvinnliga i klädsamma gula dräkter. Närmare 1.100 personer hade samlats på planen.

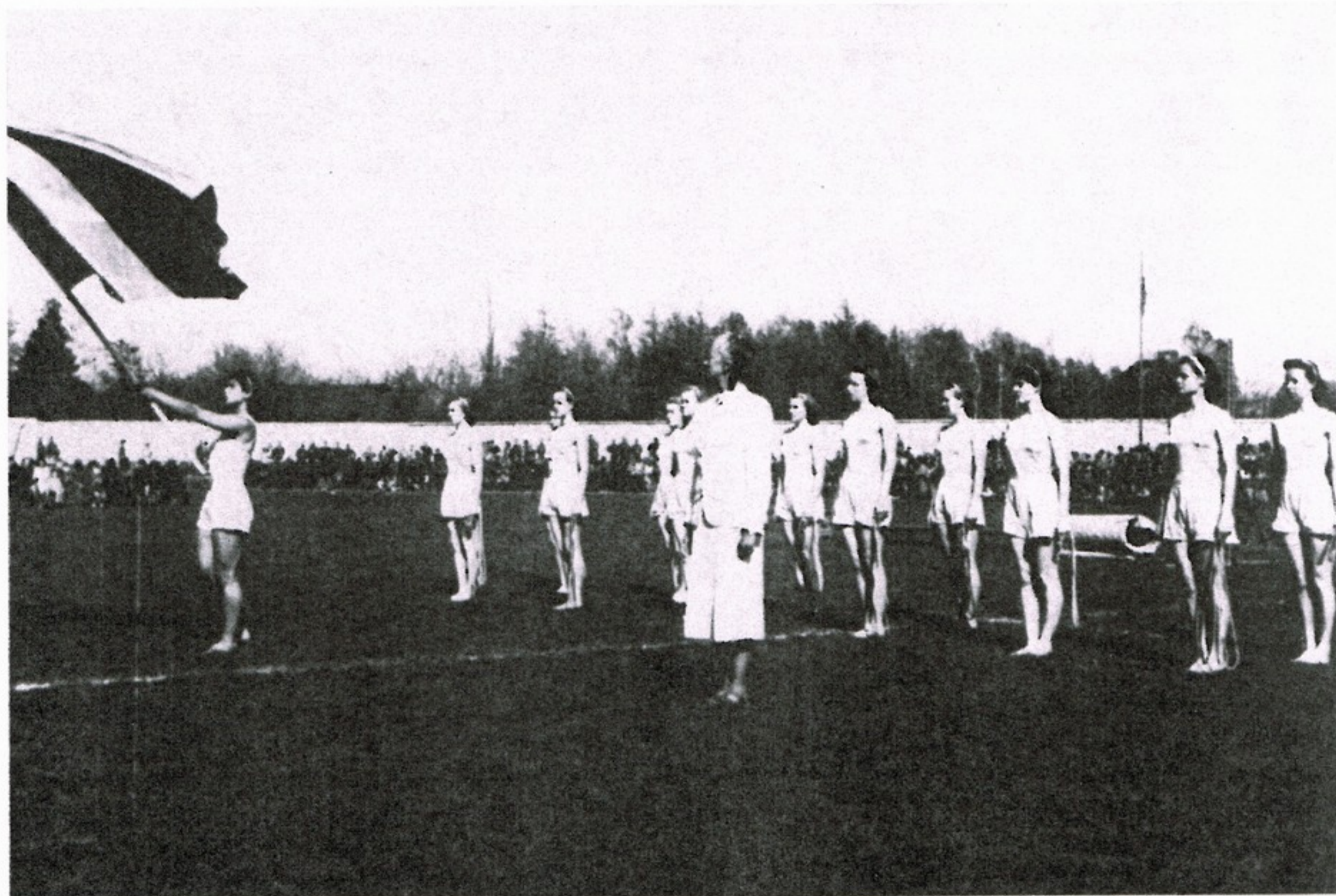

Visbypolisen har fått en ny elegant utryckningsbil.

Det blev säkert applåd för detta flotta hopp över hög häst vid gymnastikuppvisningen på Paviljongsplan.

Sofiaflickor i Visby

Sofiaflickorna var förtjusta i Visby, men visbyborna var nog ännu mer förtjusta i Sofiaflickorna, som gav uppvisning på Gutavallen.

SOFIAFLICKORNA LOCKADE REKORD- PUBLIK I VISBY

Strålände uppvisning inför 3.000-hövdad publik

— Först kommer förstås Sweden day i New York, men därefter kommer absolut Visby. Med dessa smickrande ord tolkade Sofiaflickorna efter pingstdagens uppvisning sin mening om och uppskattning av ruinernas och rosornas stad. De unga Sofiaflickorna hade faktiskt inte ord nog starka för att ge uttryck åt besöket i Visby.

Långt före den annonserade tiden började täta publikköer ringla ned mot Gutavallen och det stod snart klart att det gamla publikrekordet skulle stå sig slätt i konkurrensen med dagens jätteinvasion.

SMÅPOJKAR SKADADE AV HANDGRANAT PÅ LYCKÅKER

Sexåring med handen avsliten ropade an cyklist och bad denne ringa efter ambulansen

En svårartad explosionsolycka inträffade vid 12-tiden i dag på Visborgsslätt. Ett par pojkar i 6—7-årsåldern lekte inom övningsområdet vid "Taktiska dungen", varunder de påträffade några handgranater. Två av dem briserade, och den ena pojken fick högra handen helt bortsliten och den andre en del köttår.

Den svårast skadade, Leif Evert Funck, född 1936, fick högra handen bortsliten så att endast kött- och benrester kunde påträffas vid olycksplatsen. Dessutom hade han svåra sår på

högra låret. Den andre gossen, Alf Valter Jansson, ett år äldre, kom lindrigare undan. Han hade ett ganska fult sår på vänstra armen och en del skador på bröstet samt hela ansiktet överstänkt av sprängämnen och jord.

Den ene pojken är son till lagerbiträdet Axel Funck och den andre till cykelreparatör Valter Jansson, Lyckåker.

Efter olyckan, som kunde ha slutat betydligt värre, eftersom de båda pojkarna voro ensamma på olycksplatsen tillsammans med en liten syster till den lindrigast skadade, var pojkarna dock så medvetna att de gingo ut till vägen, ungefär 400 meter. Den svårast skadade ropade an en person som kom cyklande förbi och bad denne.

— Farbror, ring efter ambu-

Ruteverken ett bekymmer

En mycket angenäm överraskning var också trädgårdsmästare Hanssons odlingar. Han arbetar faktiskt efter rent vetenskapliga principer och hans försök är förebildliga. Det är mycket märkliga resultat som han kommit fram till, särskilt hans undersökningar för att få fram den rätta tidpunkten för ympningarna.

Gotlänningen 3/10 1946 RUTEDEPUTATIONEN HOS LANDSHÖVDINGEN:

Ruteverken måste hållas vid liv på något sätt

En deputation från Rute har i dag uppvaktat landshövding Nylander och därvid givit uttryck för kommunens och de anställdas bekymmer med anledning av den förestående nedläggningen av Ruteverken. Arbetarna anser, att driften på något sätt bör fortsätta, då man ju har råmaterialet, kalksten, i snart sagt outtömliga mängder på platsen, och landshövdingen lovade att framföra deras synpunkter för den svenska cementindustrins högsta ledning, samtidigt som han också skulle sätta igång med vissa andra undersökningar.

Deputationen bestod av kommunalfullmäktiges ordförande hr Gustaf Johansson samt hrr Osk. Ahlqvist, Axel Kolmodin, Karl Högbom och Karl Nordberg. Landshövdingen hade vid sin sida både landssekreteraren och landskamreren samt dessutom civilingenjör Harald Sellergren.

Gotlänningen den 30 mars 1946 TENNISKLUBBEN BYGGER OM BANORNA

Drätselkammaren bidrar med hälften.

Visby tennisklubbs båda banor nere vid Almedalen skall klubben i vår bygga om för en

Det gotländska skogsbruket spelar en större roll i öns ekonomi än utomstående tänker sig. Här har ett par skogshuggare i en vintrig skog tänt eld för att värma kaffe.

kostnad av 5 000 kr. Det var den mest glädjande nyheten som framkom vid klubbens årsmöte, som hölls i går i Handelsbankens styrelserum under ordförandeskap av borgmästaren Harald Löwenberg.

Omläggningen skall finansieras dels av klubbens egna medel, dels genom ett anslag på 2 500 kr som drätselkammaren beviljat för ändamålet.

Gotlänningen 11/12 1946 AB REAL HAR FÅTT MODERN BUTIK I NY FASTIGHET

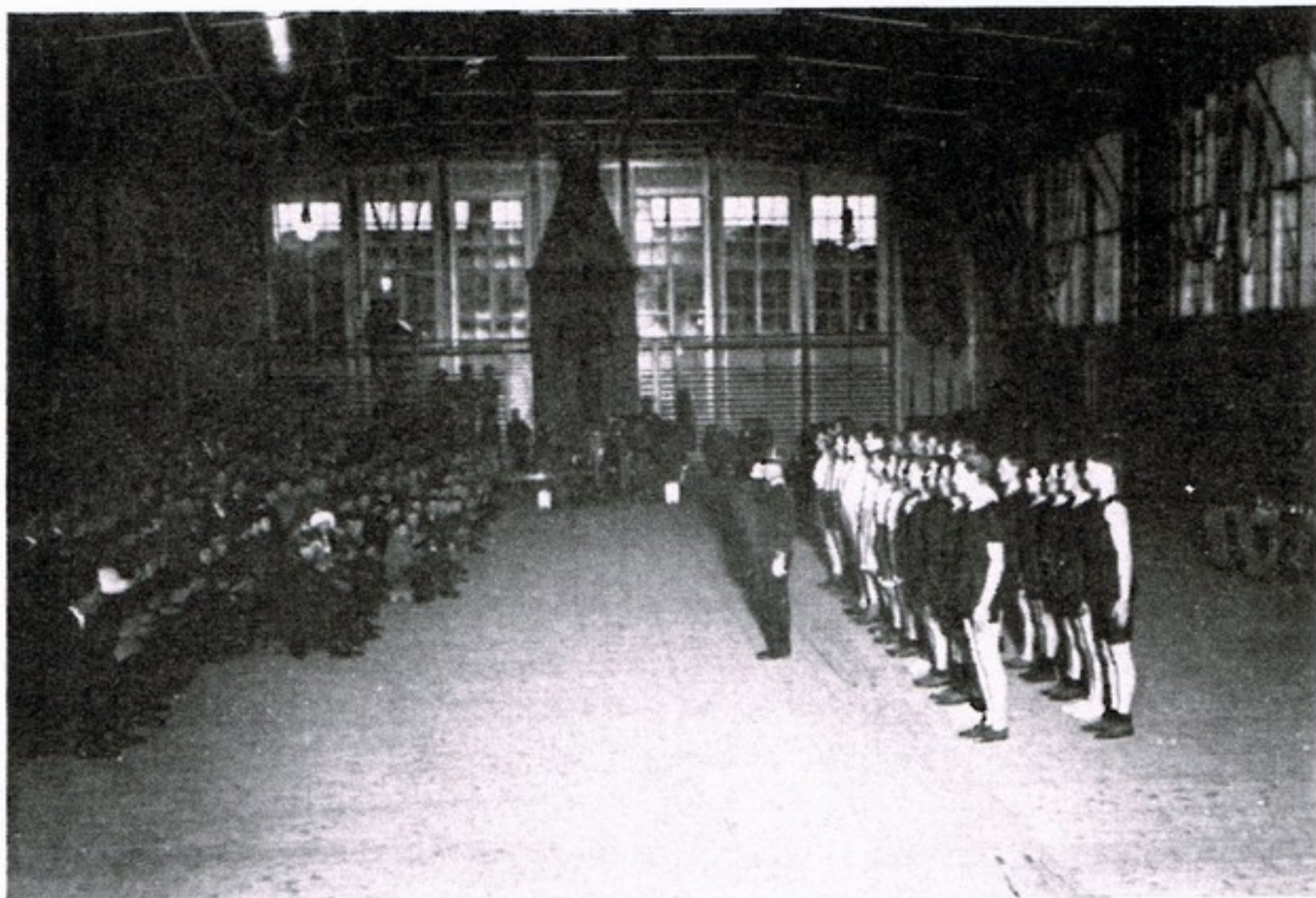
Handelsaktiebolaget Real kunde i måndags för första gången ta mot sina kunder i sin nya, hypermoderna affärslokal vid Hästgatan, vilken lokal upptar hela nedre våningen i företagets nybyggda fastighet på samma plats där den förra stod. Redan till det yttre tilldrar sig den nya lokalen berättigat intresse genom den inte mindre än 40 m. långa skyltfönsterraden, där man har stor möjlighet att kunna visa upp en provkarta på vad firman har att bjuda. Det har varit ett kinkigt kapitel att bygga en fastig-

het på denna plats, en besvärlig trafikknut, men stadsarkitekt Karl Schollin, som gjort upp ritningarna, har löst sin uppgift på ett förträffligt sätt, så att han fått fram en fastighet med ett tilltalande yttre och samtidigt gett större sikt åt trafiken, medan gångtrafikanterna är fredade för den övriga trafiken genom att gångbanan är inbyggd i fastigheten.

Gotlänningen 17/12 1946 SJÖMAN FRÅN VAMLINGBO HEM MED SKOTSK BRUD

1938 gick en 18-årig äventyrslysten yngling från Rofinds i Vamlingbo, Allan Hansén, till sjöss för att pröva på sjömanslivet. Under de åtta år som förflutit sedan dess har han också fått vara med om en hel del spännande upplevelser, bl. a. tvenne torpederingar. Han har vidare som ende gotlänning tjänstgjort som soldat i den norska marinen under kriget. Hansén, som sedan 1944 är gift med en skotska, återvände för en tid sedan hem och har nu övertagit fädernegården vid Rofinds.

Gotländsk idrott

Mycket uppskattade var de årligen återkommande gymnastikuppsvisningarna på Visborgs slätt och distriktsmästerskapstävlingarna i inomhusidrott. Här är uppställning till en sådan tävling 12 mars 1921.

Måndagen den 18/7 1921 De stora tävlingarna i gotländsk idrott

Tävlingarna i gotländsk idrott, som ägde rum under lördagen och söndagen på Visborgs slätt, hade samlat många deltagare i de olika grenarna, och som vädret var vackert och solen sken, så samlades en stor åskådaremassa kring de olika grupperna av tävlande. Många fastlänningar hade letat sig dit ut för att få se hur det gick till i varpkastningen och bollspelet, och en filmfotograf passade på att filma tävlingarna, vilka vi nog i sinom tid få se på bio. Tävlingarna började på lördagen kl. 12 midd. med de första omgångarna i varpa och park och fortsattes på söndagen med början kl. 12.30. De voro ej slut förrän vid 7-tiden.

Stångstörtningen som tog sin början kl. 2 e. m. hade samlat många deltagare. A. Pettersson, Hafdhem segrade med ett bra resultat på 9,43 m., närmast följd av M. Smedberg, Ekeby, med 9,20 m. Femkampen som tog sin början efter stångstört-

ningen, blev nog den mest intressanta grenen av tävlingen, ty det var fråga om huruvida "Fenniapokalen" skulle erövras för tredje och sista gången av G. Nilsson, Visby. Första grenen i femkampen var löpning 100 m., som delades upp i två heat, med sex i första och fem i andra, varav en blev utslagen i varje heat. Det första kom dock aldrig iväg, emedan en deltagare utgick innan starten. Det var således endast det andra som startades, vilket ej var som det skulle vara, ty första heatet hade sprungit sin sträcka ändå. Nästa gren var längdkast med varpa, följd av höjdhopp, där G. Nilsson gladeligen klarade höjden, trots sina 108 kg. Till stångstörtningen kvarstodo G. Nilsson K. Bodin, A. Nilsson och J. Pettersson. A. Nilsson och Bodin fingo upp bra resultat, men "Gunnar" misslyckades de två första gångerna. Han klarade sig dock sista gången till fortsatt tävlan om första pris, vilket han också tog, genom att i ryggkastet besegra A. Nilsson, som blev andra pris-tagare.

En energisk gymnastik- och idrottsledare på Gotland på 20—30-talen var dåvarande löjtnanten Rudolf Tiberg.

Måndagen den 11/1 1926 Visby Idrottsförening 15 år

Idag, den 11 januari, fyller Visby Idrottsförening 15 år. Jubileet celebrerades med en festlig kollation i lördags afton i Stadshotellets festvåning i vilken deltog ett mycket stort antal föreningsmedlemmar med damer. Vid den i alla avseenden lyckade kamratfesten föredrogs en femtonårsberättelse.

ORIENTERING PÅ MC

År 1922 hölls en orienteringstävling på motorcykel, som var den svåraste men också intressantaste i sitt slag som gått av stapeln här. Den sträckte sig från Visby upp till Bäste träsk och ned till Kräklingbotrakten. Det var många som körde vilse och förrade sig ända ned i strandskvalet. Bland arrangörerna var Rudolf Tiberg.

Mc-orientering

GA 26/9 22

Motorcykeltävlingens resultat

Det har visat sig att det icke vid denna tävling som vid åtskilliga föregående varit svårt att avgöra placeringen. Kontrollorganisationen har visat sig synnerligen känslig. Vidare visar det sig, att sidovagnsekipagen, vars förare ha haft passagerare att rådföra sig med och tjänstgöra som kartläsare, ha nått avsevärt bättre resultat än solomaskinerna.

Solomaskiner: 1. F. Åbom.

Sidovagnsmaskiner: 1. J. Erik Siltberg (passagerare sergeant Kahlström).

Prisutdedning på Strandängen efter idrottstävlingar 1922. Det är Stenkyrka IF med alla bröderna Karlsson under ledning av Per Svensson som får pris av landshövdingen Roos. Landshövdingen står bakom henne.

Stånga skyttegille har fyllt 60 år

Stånga skytteförening höll i lördags kväll 60-årsfest under högtidliga former. Det var i februari 1894 som f. d. sergeanten L N Lagergren, Stånga, för första gången slog klubban i bordet och den första styrelsen blev vald, fast det är ganska troligt att det förut hade funnits någon sorts skyttesammanslutning i socknen, men det existerar inga som helst papper från den tiden, troligtvis gick den i nationalbeväringens regi.

På jubileumsfesten medverkade Söderlunds orkester, Stånga, med gamla takter. Kapten Tore Dahlgren, infödd stångabo, sjöng till luta med känd bravur, han föredrog även skyttegillet 60-årshistorik. Konstnär David Ahlqvist medverkade förutom vid pianot med några historier ur sin bok Utsikt från Bringsarve, och det kan tilläggas att vår gode Ahlqvist är en folklivsskildrare av rang och en god skådespelare, därom vittnade de väldiga applåder han fick för sin prestation. Även Hans Pettersson medverkade med ett par nidvisor, samt en prolog.

Segrande ekipage i motorcykelorienteringen.

Allehandas

IF Gutes lag i Gotlands Allehandas stafettlöpning 1921. I mitten står John Munthe, framstående idrottsman och scoutledare (sedermera veterinär i majors tjänsteklass), med prispokalen. I övre raden ses Samuel Korsell, Bertil Nordlander, Gösta Genberg, Axel Söderling, en mycket aktiv idrottsman, Einar Broander, Per Jacobsson från Bunge (död i unga år), Fritz Ullberger, Lars Bergström, Hilding Hansson (sedermera Stale), Ewert Nilsson, i undre raden Bertil Johansson, Harald Broander, Stig Agrell, Hans Kellqvist, Sten Pettersson (sedermera Walleberg), Valter Östergren, Per Evald Fohlin, Bengt Hermansson, Anders Stengård (död i unga år) och Göran Kellqvist (officer vid I 27, död ung).

Ett juniorlag startar i Gotlands Allehandas stafettlöpning 1921 vid Söderport. Studenten är Herman Wahlberg och i porten återfinnes även kapten Ivar Sellergren.

Kartläsning i Allehandas orienteringslöpning på 40-talet.

stafetter

De stafettlöpningar och orienteringslöpningar, som arrangerades av Gotlands Allehanda och som Rudolf Tiberg var bas för, var mycket populära evenemang, ofta av stor omfattning med många deltagande lag även från landsbygden. Här ovan står Endre flicklag i stafetten 1925, nämligen Anna Lindby, Hejdeby, Ingeborg Karlsson, prästg. Gerda Pettersson, Akebäck, Agnes Pettersson, Greta Bjersander, Dagny Pettersson (syster till Agnes), Ingrid Larsson (med pokalen), Endregårda, Valborg Widegren, Margit Pettersson, Fjells. Läraren är Gustaf Gullin.

Full fart på Strandpromenaden. Ett snapshot från Gotlands Allehandas stafettlöpning.

Kalasmatch

VIF:s fotbollslag 1934. Fr. v.: Tage Franzén, Melker Friberg, Samuel Jupither, Hasse Persson, Victor (Vicke) Pettersson, Sixten Larsson, Axel Nilsson, Gust. J. G. Pettersson (Kina), Norman, Helge Pettersson, Axel Lindström.

Gotlänningen 17 juli 1951 FÖRNÄMLIG FOTBOLL- KOMBINATION MÖTER GUTE PÅ VALLEN I KVÄLL

En av de svenska italienproffsen "Nacka" Skoglund, som tillsammans med några andra kända idrottsmän f. n. befinner sig på semester i Visby, kommer ikväll att framträda i en fotbollsmatch på Gutevallen. I kombinationen som ännu inte är definitiv återfinns i alla fall "Nacka", kände ishockeyspelaren Lulle Pettersson, Glyn Persson, Hasse Möller, Djupmark och f. d. slitespelaren Kalle Othberg.

Motståndare blir IF Gutes A-lag och en ny spelare återfinns i laget. En norrlänning, S. Lindh, som varit div. III-spelare och flyttat hit och är spelklar, kommer att prövas på centerplatsen.

Laguppställningen för kom-

binationen är nu klar och av den att döma är det ganska fin blandning.

S. Fogelström
IF Verdandi
Åke Wallin
Visby AIK
L. O. Karlsson
Gute
E. Djupmark
AIK
H. Möller
AIK
K. Othberg
Djurgården
Gösta Dahl
Elfsborg
"Nacka" Skoglund
Glyn Persson
Lulle Pettersson
Hammarby
O. Waldener
Sundbyberg

Gute ställer upp med följande lag:

Lars Gadd
S. Lindh
A. Pettersson
Olle Uhr
L. Arvidsson
Runsten
K. U. Wallin
K. E. Pettersson
Olle Gadd
Inge Karlsson
Sven Uhr

Domare blir Victor Wenell och kl. 19 är det avspark.

Gotlänningen 18 juli 1951 GUTE FÖRBJÖDS ANORDNA NACKA- MATCHEN ALLVARLIGA EFTER- RÄKNINGAR ATT VÄNTA

Gute förbjöds att anordna proffsmatchen på Gutevallen i går. Det är den knallsensation som i dag diskuteras i inte bara gotländska idrottskretsar. Vid ett samtal i dag med hr E. Sö-

slutade illa

Visbydamer ställer upp till gångtävling någon gång på 1930-talet. Bland många igenkänner vi Valborg Hjelm, Britta Widecrantz, Maud Swensson, Gerd Holmqvist, Birgit Rosén, Asta Jonsson, Greta Ekman, Elsa Johansson.

derqvist i Svenska fotbollförbundet meddelar denne att Gute hade varit i förbindelse med förbundet, men förbjudits ordna denna match förrän sanktion ordnats.

Någon sådan beviljades inte, och IF Gute har därför allvarliga efterräkningar att vänta när saken kommer upp på Svenska fotbollförbundets VU i slutet av denna månad. Inte minst allvarligt blir det för dem som ordnat saken inom föreningen. Det var en verklig kalldusch jag fick när jag läste om matchen i morgontidningarna i dag, säger hr Söderqvist.

Det var rykten i omlopp redan i går att matchen inte skulle bli av, då "Nacka" inte hade klara papper från sin förening att delta i en sådan match, men vid ett samtal som föreningen hade med Inters ledning i Milano meddelades att

inga hinder mötte för "Nackas" deltagande. Däremot fick man från Svenska fotbollförbundet meddelande att matchen inte fick spelas, men detta förbud nonchalerades helt.

Det var inget vidare trevligt uppvaknande, sa Gotlands fotbollförbunds ordf. riksbanksdir. Gösta Löfgren, som kommit hem efter en fastlandsvistelse. — Helt nonchalant arrangerar en idrottsförening en fotbollmatch på Gutavallen med proffsspelare utan att ha fått sanktion från Svenska fotbollförbundet eller meddelat lokalförbundet, och t. o. m. den arrangerande föreningens egen ordf. visste ej om arrangemanget förrän samma dag, som matchen skulle spelas.

När Gotlands fotbollförbund har sammanträde om 14 dagar kommer det inträffade att tas upp till grundlig behand-

ling, slutar dir. Löfgren. F. ö. hade friidrottsinstruktören och friidrottarna Gutavallen till sitt förfogande, och idrottarna blev därigenom åsidosatta.

— OM MAN INTE VISSTE ANNAT SKULLE MAN TRO ATT EN TORNADO HADE GÅTT FRAM HÄR.

Skyttepaviljong i Visby förstörd av vandaler.

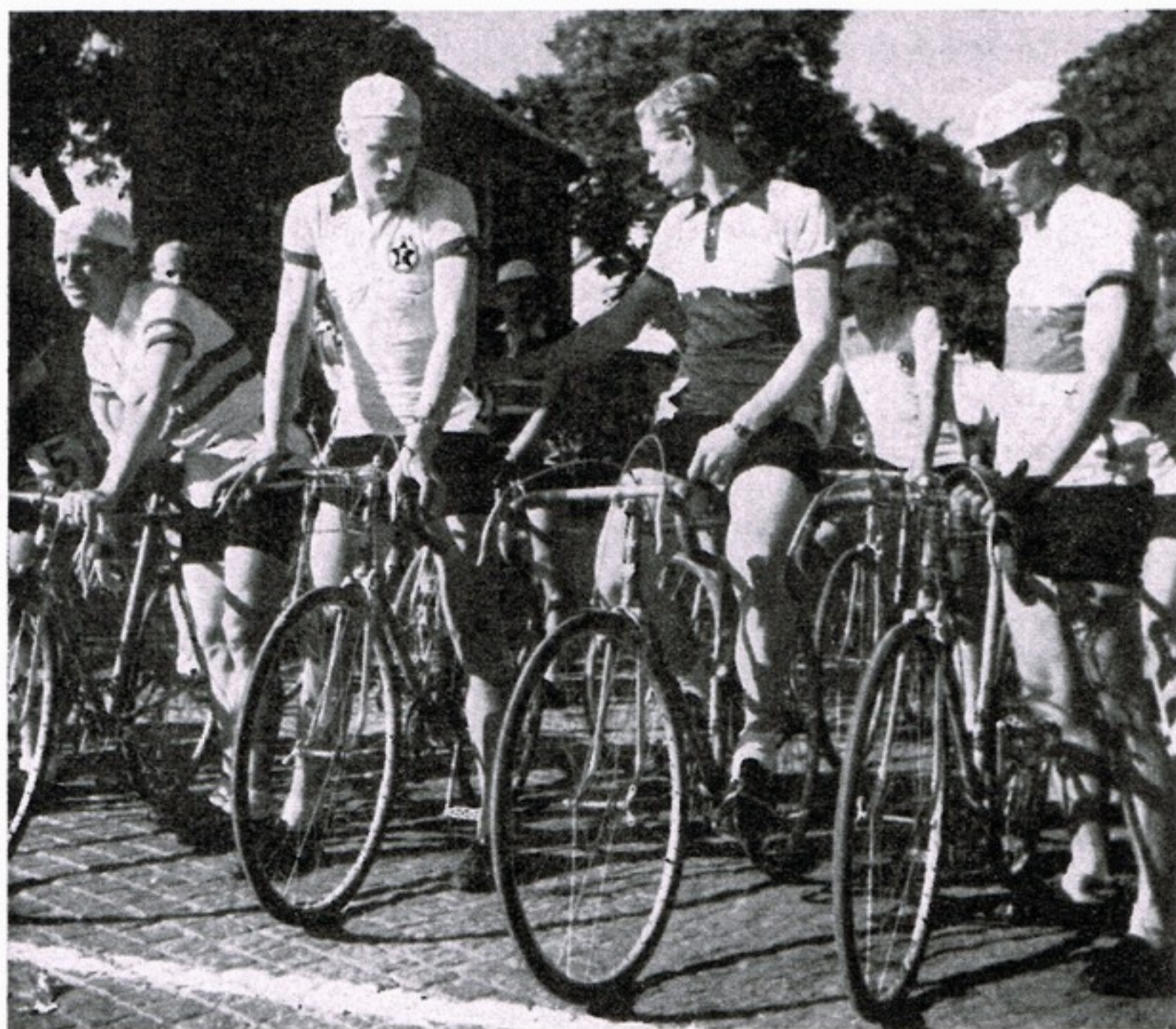
Kostar tusenlappar att reparera det här

— Det här var det värsta jag sett i den här genren, sa en av de mera garvade kriminalmännen hos Visbypolisen när han på fredagen konfronterades med den vandalisering som ägt rum i Visby anmäls. Den fruktansvärda skadegörelsen upptäcktes av gilletts vice ordförande, Hartvig Larsson.

Varpa och cykel

Från Gotlands Folkblads korporationstävling i Åhsbergiska hagen den 30 maj 1937.

Svenska toppstjärnor deltog i Visbyrundan 1944, fr v.: "Svängis" Johansson, Folke Andersson, Halle Janemar och Sigge Hellberg.

Idrottsföreningen Varpa

hade igår ett synnerligen välbesökt årsmöte i östra skogsdungen, under ledning av vice ordföranden, hr Edv. Malmkvist. De avgående funktionärerna omvaldes samtliga. Sju nya medlemmar inröstades i föreningen. Års- och revisionsberättelserna föredrogos och godkändes och beviljades styrelsen ansvarsfrihet. Av årsberättelsen framgick bl. a. att medlemsantalet vid årets början utgjort 65 st. Under året hade inröstats 19 och uteslutits 6, varför medlemsantalet vid årets slut utgjorde 78 stycken. Inkomsterna och utgifterna hade utgjort respektive kr. 443:20 och 339:11 med ett saldo till 1936 av kr. 104:09. Föreningen hade under året avslutat ett fem-årsvåg mot Visby Varpklubb. Som trofé i denna tävling hemfördes det av Örebro

Trav och simskola

Skolager uppsatta, ståtliga vandringspriset. Härom skall tävlas inom föreningen.

Att representera föreningen vid Föreningen Gotländsk Idrotts sammanträden utsågos hrr K. F. Söderdahl, John Palmgren och Edv. Malmkvist med Edvin och Algot Andersson som suppleanter. Föreningen beslöt även uppdraga åt styrelsen att med Gothems varpklubb söka åstadkomma ett våg under sommaren.

Ur årsberättelsen hämta vi ävenledes följande: Vid tävlingar utom föreningen hade hemförts inalles 28 pris, där av 5 första pris. Vid tävlingar inom föreningen hade 4 man sammanlagt 8 gånger lyckats komma under en meter på en kula (12 kast). Kulorna varierade mellan 52 och 98.

Under fem meter på tre kulor (36 kast) hade 6 man lyckats kasta inalles 11 gånger. Serierna varierade mellan 265 och 492 cm. Särskilt anmärkningsvärt är Randolph Nygrens serie å 265 cm. Nytt gotländskt rekord?

Gotlands Folkblad den 16 mars 1960

V5

**SPEL GENOM GF
PÅ SOLVALLA**

Solvalla — V5-spelets guldgruva — öppnar nästa vecka sina "guldportar" även åt gotlänningarna.

Efter månadslånga förhandlingar har Gotlands Folkblad nu lyckats få klart med Solvalla och även lyckats skaffa fram de stämpningsmaskiner som en längre tid varit strängt "ransonerade" för V5-förmedlarna.

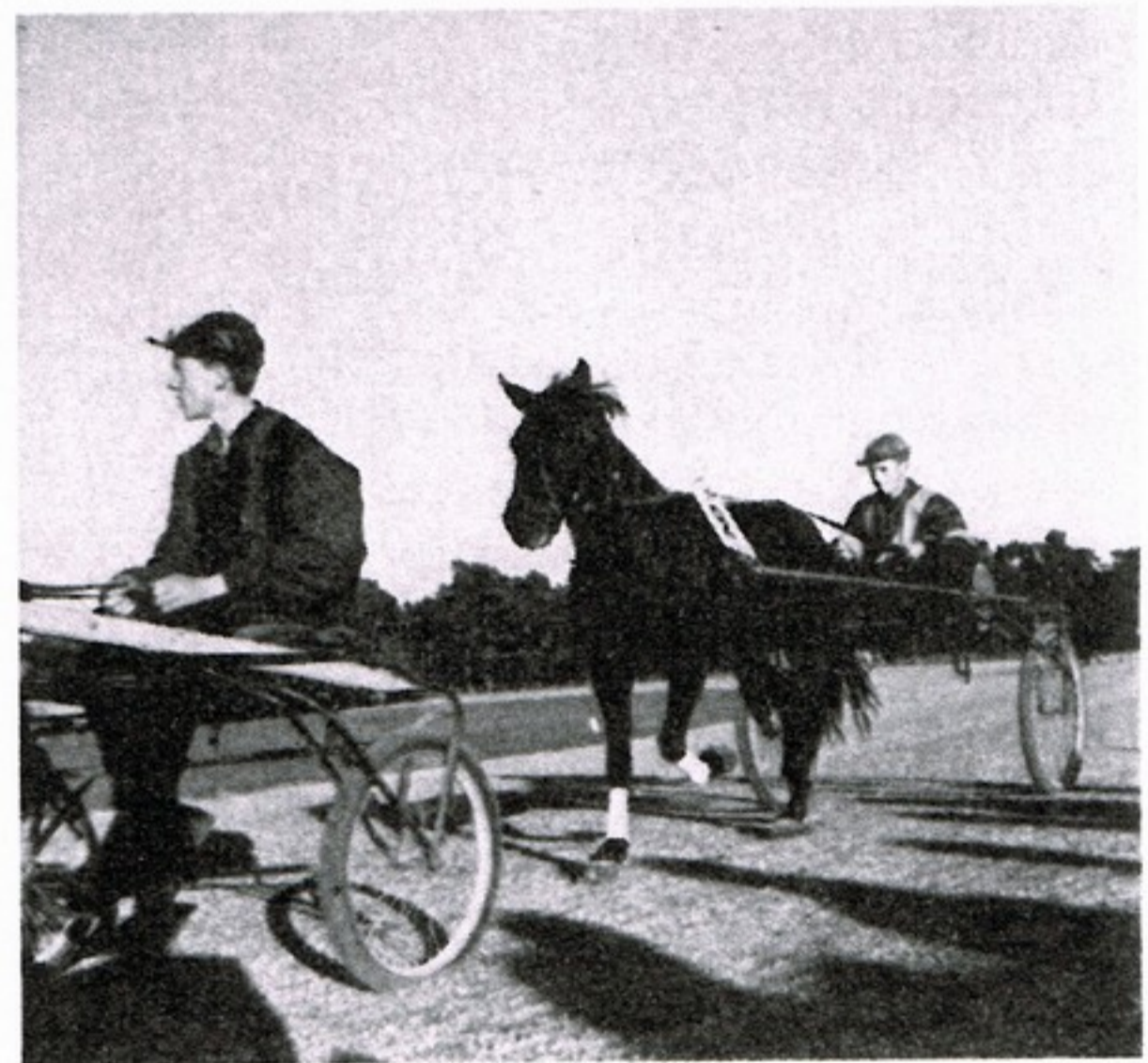
Gotlands Folkblads V5-expedition kommer att bli belägen vid Specksrum, i anslutning till tidningen. V5-kontoret kommer att inrymmas i Folkets hus.

1. Ett imponerande prisbord är uppdukat åt varpakastarna. Ernst Swensson presiderar.

2. Premiär på Skrubbs.

3. Skolungdom vid hopptornet på södra vågbrytaren på 30-talet.

Gotlandspåsk

Visby brandkår med sina sprutor, stegar och ambulanser uppställd utanför Kruttornet med den reslige chefen Carl Lindström framför fronten. Foto 1940.

velat ha kunnat få, meddelar disponent John Bergström på Gotlands Äggcentral. Hur mycket vi sålt på Gotland? Det kan jag inte svara på nu, men det har gått ungefär som vanligt. Och tillgången har som sagt varit riklig.

Kan man i medeltal beräkna fyra påskägg per person under helgen så skulle gotlänningarna ha konsumerat en kvarts miljon ägg. Men siffran är kanske för liten?

10,000 PÅSKKORT TILL GOTLAND

— Någon mätning av posten vid påsk brukar vi inte göra, säger postmästare R. Boström på GF:s förfrågan. Men uppskattningsvis är det cirka 7 000 påskkort, som av-

gått härifrån. De ankommande korten brukar vara något fler, så att man kan kanske uppskatta dem till ett 10 000-tal. Om påskkortet minskar eller ökar? Det skulle i så fall vara någon ökning, men endast en obetydlig sådan. I stort kan man säga att det varit ungefär som tidigare år.

PÅSKSPRIT FÖR 110,000 KR.

Under påskveckan sålde Systembolaget i Visby sprit för 110,000 kr. Det är mer än man räknat med. I måndags var kassan 29,000 kr. i tisdags 30,000, i onsdags 31,000 och på torsdagen 20,000 kr.

Den sprit som är på potatis har varit begärligast. Sålunda har Renat och Skånes gått mest, men även konjak, folkkonjak

(till äggtoddy?) har det gått stora mängden av. Av viner har det gått betydligt mindre än exempelvis till jularna.

700 IDROTTSMÄN KÄMPADE PÅ ÖN

Det vackra påskvädret satte givetvis fart på idrottsfolket, som sökte sig ut i vårsolen till idrottsplatser och till skog och mark. Inalles var det 700 aktiva gotländska idrottsmän i aktion under påsken.

Skogen lockade givetvis och orienteringen, skogssporten framför andra, hade samlat 300 deltagare i Vårträffen. Men läderkulan lockade ännu mer. I sexton fotbollsmatcher kämpade 352 fotbollspelare. Därtill kommer publik, påskvandrare och spänstare av alla de slag.

Ny brandstation i Visby

En syskonskara samlad vid skohandlare Theodor Petterssons begravning. Främre raden fr. v.: lektor Fritiof Hall, Jönköping, fru Wilh. Dahlgren, fröken Alma Pettersson, lektor B. Rudolf Hall. Övre raden: folkskollärare Reinhold Hall, grosshandlare Otto Pettersson, folkskollärare Albert Hall, Kräklingbo.

Gotl. den 13 sept 1950
**BRANDSTATION BYGGES
 I VISBY**

El-restriktioner försvinner

Det var gott om ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i går, men inga stora och partiskiljande frågor, och några brandtal inför valet om söndag blev det inte, bara några små, små, skärmytslingar med stänk av valpropaganda, och kombattanerna var förstås hrr Sandgren, Arthur Nilsson, Bengtson och K. G. Nilsson. Kvällens största fråga var annars den nya brandstationen, som kommer att kosta 750,000 kr. men som nu inte bestods ett enda ords debatt.

Brandstationen skall uppföras i kv. Dohjorten utmed Södra Hansegatan och omfatta redskapshall för sex bilar jämte bilutrymmen, telegraftrum, logement, dagrum m. m. expeditjonslokaler. Omedelbart intill skall ett bostadshus uppföras

för brandmästare och brandförmän. Ett centralförråd placeras utmed Skolportsgatan och kommer även att inrymma verkstadslokaler. Totalkostnaden har beräknats till 750,000 kr och skall enligt stadsfullmäktiges beslut bestridas med ett 25-årigt amorteringslån.

Gotl. den 25 nov 1950
**GOTLANDS FLYGKLUBB
 KOM UPP UR VÅGDALEN
 GENOM
 NYREKRYTERING**

Gotlands flygklubb var för två år sedan i fara att bli av med statsbidraget på grund av den ringa verksamheten, men har under fjolåret arbetat sig upp till 14:e plats bland landets 30 flygklubbar och efter sommarens verksamhet hade den avancerat ytterligare, sade klubbens ordförande vägingenjör P. M. Bengtson när han vid su-

pén efter årsmötet i går på Gutekällaren tackade styrelsekamraterna och andra för arbete under det gångna året. Man har fått en del nya aktiva medlemmar, vilka gjort att utbildningsverksamheten kunnat effektivteras, och det aktiva underlaget lovar gott för framtiden.

Gotl. den 28 dec 1950
B. RUDOLF HALL DÖD

F. lektorn B. Rudolf Hall, Stockholm, har avlidit i en ålder av 74 år.

Lektor Hall, som skapat sig ett berömt namn på pedagogikens område, var gotlänning till börd. Född i Hall, där hans fader var folkskollärare, växte upp i knappa förhållanden bland tio syskon, av vilka de flesta ägnat sig åt skolans tjänst. Lektor Hall genomgick först folkskolesemenariet i Uppsala, där han avlade folkskollärarexamen 1899 samt hade därefter anställning som folkskollärare först i Hälsingborg och sedan i Kalmar. År 1904 avlade han studentexamen som privatist i Lund och studerade därefter vid universitetet i Uppsala samt avlade fil. kandidatexamen 1906 och fil. lic.-examen 1908. År 1911 disputerade han för fil. doktors grad på en avhandling om Johannes Rudbeckius. Åren 1901—1912 var han överlärare vid Engelbrekts folkskola i Stockholm, blev sedan adjunkt vid seminariet i Göteborg 1912, i Luleå 1913 och i Uppsala 1914. Vid sistnämnda seminarium befordrades han till lektor 1919. Följande år blev han lektor i psykologi och pedagogik vid seminariet i Lund, vilken befattning han innehade till 1941. Från 1928 till pensionsåldern åtnjöt han emellertid tjänstledighet för skolhistoriska studier och arbeten.

Hovgard landshövding

Gotlänningen 20/1 1951

BILFÄRJOR KAN GE BÅDE BÄTTRE OCH BILLIGARE TRANSPORTTJÄNST

Att Gotlandskommittén nu efter 5 års arbete kunnat lägga fram ett positivt förslag till rationalisering av transportförbindelserna med fastlandet finner jag för egen del mycket glädjande och tillfredsställande, framhåller en av kommittémedlemmarna, direktör Å. Wahlgren, Kalmar, i ett uttalande för Gotlänningen.

Kommitténs förslag går som bekant ut på att ersätta den nuvarande fartygsmaterielen med två bilfärjor av modernaste konstruktion. Denna idé kan vid första påseende verka vara mycket radikal, anmärker hr Wahlgren, men systemet är icke oprövat utan har använts utomlands under flera år. Man kan t. ex. peka på bilfärjeförbindelserna mellan Larvik i Norge och Fredrikshamn i Danmark, vilka bedrivits framgångsrikt under några år.

Gotlänningen 22/1 1951

FÖRNÄMLIG GÅVA HAR ÖVERLÄMNATS TILL STADSIBLOTEKETS GOTLANDICA

En förnämlig donation har Visby stadsbibliotek i dagarna fått av familjen Myrsten i Slite. Gåvan består av den s. k. Molérska samlingen och blir ett synnerligen värdefullt tillskott till bibliotekets Gotlandicasamling. Samlingen har fått sitt namn av sin upphovsman, gotlänningen och lektorn Wilhelm Molér i Västerås, som då han var sysselsatt med att författa sin gotländska bibliografi samlade en hel del litterärt material med gotländsk anknytning. Efter Molérs död såldes samlingen till dir. John Myrsten och nu har den alltså funnit vägen till stadsbiblioteket.

— Allt som allt innehåller samlingen så mycket av värde att det är svårt att bedöma den i kalla siffror, säger red. Valton Johansson, som nu fått nytt intressant Gotlandsmaterial att arbeta med, och vi är familjen Myrsten mer än tacksamma för deras älskvärdhet när de nu skänkt oss den här samlingen.

Gotlänningen 16/3 1951

ÅKE HOVGARD HETER DEN NYE LANDSHÖVDINGEN I GOTLANDS LÄN

Den länge väntade utnämningen av ny landshövding i Gotlands län kom i dagens konselj. Det blev emellertid ett helt nytt namn, som veterligen dock varit på tal i initierade kretsar redan i höstas. Regeringens val föll på direktören för Bollerups lantbruksinstitut, Åke Hovgard, åren 1941—1946 först vice ordförande och därefter ordförande i livsmedelskommissionen. Landshövding Nylander har beviljats avsked 31 mars.

Landshövding Hovgard är lantbrukarson och född i Kvinge, Kristianstads län, den 13 mars 1896, blev 1921 agronom vid Alnarp, jordbrukskonsulent vid Ultuna 1922, förvaltarassistent vid Alnarp 1923 och förvaltare vid Allm. Sv. Utsädes AB Svalöv 1923. År 1928 blev han direktör vid Bollerups lantbruksinstitut.

Gotlänningen 19/2 1951

MOTORTÄVLINGAR PÅ GALGBERGET

Länsarbetsnämnden har beviljat Gotlands motorförening byggnadstillstånd för jordbanan på Galgberget. Arbetet får påbörjas den 20 febr. och som det beräknats endast ta några veckor kan föreningen den 1 maj för första gången hålla sina rundbanetävlingar på egen bana.

Gotlänningen 21/5 1951

FÅRÄGARNAS BÖR SLUTA UPP KRING AB SPUNN

Ett informations- och diskussionsmöte angående AB Spunn var i lördags e. m. anordnat i Visby och hade samlat ett 40-tal personer, representerande bl. a. företaget, Gotlands fåravelsförening och jordbrukets ekonomiska föreningar.

Efter inledningsföredrag av major. Fredr. Nyström och driftschefen ingenjör Ragnar Alvesborg följde en mycket livlig diskussion, varunder en mängd rykten som florerat kring Spunn ventilerades.

Major Nyström meddelade, att bolaget, som startade 1948 med ett mindre aktiekapital, på grund av förändringar på ullmarknaden måst ta upp tillfälliga lån på 365.000 kr som måste bindas, och det är detta som föranlett den nu aktuella aktionen för en aktieteckning bland fårägare. Redan från början var det dock meningen, att fårägarna efterhand skulle överta rörelsen. Man hoppades nu att fårägarna skulle satsa 100.000 kr. Lika mycket skulle major Nyström skaffa själv, och ytterligare 50.000 var även praktiskt taget klara.

En av revisorerna, hr E. V. Norrman, trodde att Spunn har alla förutsättningar för att bli ett bra företag för ön och rekommenderade fårägarna att överta företaget, och revisorn jordbrukskonsulent A. Lorensen vitsordade, att företgets samtliga affärer med hampföretaget klarats upp.

Bankdir. Ad. Dahlbäck, ordförande i fåravelsföreningen, redogjorde för föreningens inställning och hoppades på ett gott resultat av aktieteckningen, och ombudsman Sune Bolin framhöll, att om fåravelsföreningen svarar för sina medlemmar skulle aktieteckningen av övriga fårägare ordna sig.

Årets krönika

Januari

Det första tidningsnumret 1958 började som vanligt med de nedslående folkminsknings-siffrorna från de gotländska bygderna. Nära 450 i minskning och en totalsiffra på runt 56.000 invånare.

Flygtaxorna tas upp i stadsfullmäktige och innan januari tog slut sänkte Linjeflyg retur-biljetten med en femma och enkelresan med 3 kr.

I 18:s ishockeybana invigs med Tumba-besök och 3,000 åskådare.

Februari

Skottet i Visby, närmare bestämt utanför Lars H. Lindqvists affär vid Hästgatan, sprider stor förödelse.

Kycklingslakteriet kör i gång.

TV-slaven i Slite aktualiseras för första gången.

Vintern, som redan förut låtit tala om sig, knäpper till på allvar. Den ena snöstormen avlöser den andra, stora snösvängen dras i gång, trafiksvårigheter uppstår, skolor får ställa in.

GA-bollen överlämnas till Sven Uhr.

Mars

Vintern blir allt besvärligare. stort trafikstopp för snöstorm den 10 mars. En omfattande räddningsaktion för att klara fasaner, raphöns och änder startas och ger gott resultat.

Visby beslutar bygga ny simhall och får en ny Cervindonation till ruinerna på 50.000 kronor.

Två åländska fiskebåtar fångar 59 sälar och 20 av dem införs levande till Fårösund.

Stadens nya flygplats förklaras invigd den 27 mars av kommunikationsministern. Luftfartsstyrelsen sänker flygtaxan till 65 resp. 117 kronor.

April

Kung Bore aprilskämtar med stort snötrassel. Trafikstopp. Inställda skolor i När, Vamlingbo, Burs.

Kommun bör inte sköta teater, säger fyra visbybor som överklagar beslutet om att täcka förlusten på Wisborgsspelen.

13 april. Slite och Lärbro telefonstationer automatiseras.

20 april. Gotlands Idrottsförbund 50-årsjubilerar med medaljer, fana, bankett.

Vi får veta att det skall bli nyval till riksdagen 1 juni och att Visby skall få ett "Köpmännens hus" någon gång framöver.

Maj

Eldsolyckor både till lands och sjöss. Den 9 brinner Isolitfabriken i Etelhem, den 28 slår blixten ner i motorseglaren Dagny av Edshultshall som eldhärjas och strandar vid Laus holmar.

GA:s korp-orientering blev en stor folkfest i Tofta. De gamla gotländska idrotterna TV-filmas.

Flygdebatten går vidare. En diger klagoskrift över flygtax-

orna inlämnas till k. m:t av direktör Arendt de Joungé.

Vi ska få TV-sändare på ön redan 1959.

Juni

Högern får åter en riksdagsman på Gotlandsbanken. Arendt de Joungé slog ut Johan Ahlsten — en av de största överraskningarna i hela det svenska valet.

Sju landshövdingar var samlade i Visby på kongressen med Företagarföreningarnas förtroenderåd.

Ö-utredningen, länge bebådad och omtalad, lägger 6 juni fram sina förslag och samma dag invigs det nya kycklingslakteriet i Visby.

Vid skolavslutningen på Flickskolan och Läroverket tar inspektör Gustaf Sjöberg resp. eforus Algot Anderberg avsked från dessa uppdrag, en följd av den nya skolordningen.

Gammelgarns kyrka återinvigs, stadens nya brandstation återinvigs, men konservfabriken i Bro måste slå igen.

Juli

Ljuvlig sommarvärme i 14

Manshöga snövallar kantar landsvägen vid Tofta kyrka.

Miljondonation

dagar med flödande sol över infödingar och turister. Sedan kom regn och blåst och så regn igen...

Yale-kören kom på besök och gav konsert i en mer än överfull domkyrka.

Öns nya alkoholistanstalt, Västerbyhemmet i Burgsvik, invigdes, liksom också kylbåtsförbindelsen Visby — Klintehamn — Västervik och Boge kyrka togs i bruk i och med återinvigningen den 20 juli.

Skogsvårdsstyrelsen fyllde 50 år och samlade en rad gäster till Hejdes skogsbruksskola. Oljeväxtodlarna hade stort besvär med angreppen av kålmal.

Rosornas bal gick i stor stil på Snäck, som dessförinnan haft tre VM-spelare. Gren. Hamrin och Simonsson, på besök.

Augusti

Barnens Dags-händelserna inledde kräftmånaden och besökarsiffran rörde sig kring 18.000 vuxna och 5.000 barn, vilket arrangörerna var fullt nöjda med.

Kustroboten Thjelvar hade premiär den 15 och första skottet blev livligt uppmärksammat. Wisby Segelsällskap fyllde 75 år i samma veva och hade stor seglarfest på Skälsö.

Den 21 fick Gotland en miljondonation av generalkonsul Erik Ljungbergs dödsbo. Mannen med alla sonoraskivor och Stockholmsfastigheter glömde inte bort sin gamla fosterö.

Det stora bondbröllopet på Snäck och i Fleringe blev slutvinjetten på augusti.

September

Två uppmärksammade händelser i september var räddningsbragden i Märgelgraven, där två visbyynglingar räddade en vaktkonstapel på tre meters djup, och rymningen från fängelset, där en av rymlingarna bombarderade polisen med

Gammelgarns kyrka har fått en ny mittkolonn — ett utomordentligt restaureringsarbete — och altarskåpet från omkring 1400 har befriats från övermålning.

stenar från en klipphylla på Hällarna.

Månaderns stora sak var förstås kommunalvalet, där centern gjorde stora framsteg både i stad och på land och där folkpartiet förlorade två landstingsmän och tre stadsfullmäktige.

"Lorden" Poppe kom på besök med Lorden från gränden och gav anledning till att 375 rep-soldater slapp nattöva och fick gå på teater i stället.

Oktober

Linjeflyg övertog Visbylinjen av SAS den 1 okt.

Försvaret ordnade stor föreläsningsskjutning vid Ahr den 5 och dit samlades 7.000 åskådare.

Valöverraskningar in i det sista. Tre högermän blev oväntat valda i stadsfullmäktige och tre "på valbar plats" åkte ur till följd av listornas konstruktion.

Visby höjer skatten med 85 öre och eltaxan med 10 proc.

Josephine Baker och radions

"hjärntrust" i Vet ni vad? hälsar på.

November

Gotlands sjukhem utbyggt och återinvigt. Guldmedalj till syster Martha.

Klintehamn får OK:s oljeanläggning. Nio cisterner på inalles 1 miljon liter.

Nya Romaskolan invigs den 23 av skolöverstyrelsens chef generaldirektör Rosén.

Bonderättegången inleds den 25 och pågår i fyra dagar. Åklagaren yrkar på avsättning.

November avslöts med dansk flottbesök av tre fregatter med 330 man.

December

Den 1 kom vintern och den beslöt sig tydligen för att stanna ett bra tag. Köldsiffrorna ökade och Luciamorgonen var alldeles speciellt kall.

Den första snön överraskade otaliga bilister som krockade eller halkade av vägarna.

Hushållningssällskapets odlarbelöningar delades ut den 5 till Fanny Nypelius, Kurt och Gerda Johansson, Lennart Röcklinger och Ruth Boman.

Skottar på Kronholmen

Västtyskt örlogsbesök i Visby 1961.

Gotlands Folkblad den 7 juni 1960

VISBYBORNA BESEGRADE TV:s 10.000-KR-VINNARE

— Varifrån kommer namnet Ljugarn?

Frågan ställdes till TV-trion som på pingstaftonen mötte sina Gotlandskunskaper mot ett lag experter från Visby.

Varken Hans Jörbeck, Björn Mossberg eller Per Stille kunde besvara frågan men Stille tog en "rövare": — Det var förmodligen någon fiskare i trakten som handskades en smula vårdslöst med sanningen...

Den teorin gav förstås inga poäng, men i fortsättningen klarade sig stockholmarna inte alls illa, även om deras insikter i öns historia, flora och fauna inte riktigt räckte till seger. Slutsiffrorna blev 24—19,5 till Visbyborna.

Waldemar Falk, Roger Pettersson och Vigo Löwkrantz var helt enkelt suveräna. Laget missade inte mer än en fråga.

Frågorna var inte lätta — allraminst för TV-laget, som undrade om det var meningen att de skulle översätta glosorna när de fick följande fråga: Vad är Lye, När, Burs, Ala och Lau?

Ingemar Ställborn var frågeledare och som jurymän fungerade "Isen" och Borgenchefen Carl Sundström.

Det glada TV-gänget visade efter frågesporten upp en liten show, som bara den var värd entrépriset. Nils Wixell hävdade in våldsamma applåder för sina festliga parodier på Baehrendtz och Stille, våra politiska partiledare och Taube. Stille berättade inga historier den här gången med reciterade i stället Fröding, bl.a. tog han "Bergatrollet" till den yngre publikens förtjusning.

"Isen" höll i trådarna och ledde skämtlekar. Bakom kulisserna satt Lennart Sundström och underhöll med pianomusik.

Gotlands Folkblad den 9 juni 1960

UNG HEJDEBO FICK FÖRNÄMLIGT STIPENDIUM

Får studera till fysikdoktor vid universitet i Australien

Som förste svensk har fil. kand. Bo Lawergren bördig från Hejde, fått ett s.k. doktorandstipendium vid The Australian National University i Canberra på tre år.

Gotlands Allehanda den 14 juli 1971

GOLFSPELANDE SKOTTAR BERÖMMER KRONHOLMEN

På Kronholmen har under de senaste månaderna varit liv och rörelse i betydligt högre grad än optimisterna i Visby Golfklubb någonsin vågat drömma om. Golfentusiaster, både från Gotland och fastlandet från Boden i norr till Visby i söder — ja, t.o.m. från golfens urhem Skottland — har här sökt rekreation och avkoppling.

Golfbanan i sin helhet är f.n. i ypperlig kondition. Den har fått så mycket beröm av gästande både storspelare och turister. Särskilt förtjust verkar man vara över de förträffliga greenerna. Där har mr Backhurst med biträde av Wille Olsson lyckats över förvänta.

Banan har även fått betyget att vara ganska svår. Och det är inget dåligt betyg, utan tvärtom. Tack vare banans rikedom på skog och ganska hårda ruffar måste man nämligen även spela med "huvudet" och inte bara med armar och ben. För den gästande spelaren är det roligt att spela på en svår bana, ty då blir "hemmabanen" lätt och resultatet betydligt bättre.

Prisutdelning

Under den hittills avverkade säsongen har Visby Golfklubb genomfört 20 tävlingar. Vid en klubbafton på onsdagen i klubbhuset på Kronholmen fick pristagarna ur fru Signe Krügers hand mottaga sina belöningar. Det var åtskilliga presentkort i "Alecs shop" som utdelades. De framgångsrikaste spelarna hittills har bland herrarna varit Sven Gudéhn och Åke Hultgren. Den sistnämnde vann även P. Calissendorffs vandringspris "Midsommarfattet" för året. Bland damerna har Bibbi Gudéhn och Ella

Ett gotländskt märkesår

Rollman varit framgångsrikast. Ella Rollman vann bl.a. AB Julia Hultgrens vandr.-pris "Dampokalen" för året.

Samma dag tävlades också om de s.l. Findus- och Snäckpriserna. Om Findus-priset tävlade endast damer och där segrade fru Ulla Brita Löfgren från Borås GK och Snäckpriset, som var enbart för herrar, hemfördes av T. Södersten.

Puttingtävling

Inom den närmaste framtiden kommer en hel del att hända på golfbanan. Redan i kväll skall den nyanlagda puttingsgreenen invigas med en tävling i putting. Den 15—17 spelas tävlingen "Alecs electric" i vilken både turister och klubbmedlemmar får delta. Tävlingen är öppen både för damer och herrar och särskilt pris utdelas till damerna. Söndagen den 30 juli spelas om "Kristallskålen" och den 6 aug spelas en mixed foursome greensome poängbogy.

Gotlands Allehanda den 20 okt. 1961

TREHUNDRA FOLKSKOLE-ELEVER I SLITE

Stormförtjusta över nya skolhuset

De 300 eleverna vid Slite centralskola har den här höstterminen flyttat in i splittrerna skollokaler. Både lärare och elever är stormförtjusta över den omflyttningen. — Redan 1941 behövde vi en ny skola och ritningar och planer diskuterades. Men så lade kristiden hinder i vägen, berättar rektor Per Björk. När kriget tog slut 1945 fann de centrala myndigheterna att skoltomten i Slite låg allt för nära cementfabriken och dess rök. Man skulle då finna en ny, bättre belägen tomt. Det tog sin tid.

Men när nu den nya skolan äntligen ligger färdig — på baksidan av Solklint om man räknar från stranden och cementfabriken — så har resultatet blivit fint. Utanför skolfönstren vajar tallarna friskt och från rektorsexpeditionen ser man genom fönstret Slite nya kyrka, på krönet på Solklint.

Den nya skolan är byggd i vinkel med röda tegelflyglar, som kontrasterar vackert mot mittpartiets ljusa rappning och de glada färgaccenter, som konstnär Kurt Ullberger valt ut för fönsterkarmar och andra detaljer på fasaden. Kurt Ullberger har också valt färgerna inomhus. I korridorerna är de röda tegelväggarna en hemtrevlig och dekorativ detalj. Varje lärosal har sin speciella färg. Inget klassrum är likt något annat. En sak som också hjälper till att skapa trivsel och atmosfär i skolan.

Gotlands Allehanda den 30 dec. 1961 BLEV ETT MÄRKESÅR FÖR GOTLANDS NÄRINGS-LIV

Arendt de Jounge:

Det är lika spännande inför varje årsskifte. Så även denna gång. Vad 1962 kommer att ha i sitt sköte vet vi inte, men vi hoppas naturligtvis att 1962 skall bli ett gott år och ett bättre år. De flesta människor är väl födda till optimister. Att tiden också är ond och att stora mäktiga makter är i rörelse är inte någon nyhet, utan man får vara beredd på att vad som helst eventuellt kan hända.

1961 har varit ett märkesår. Några exempel: Det storartade utbyggandet av hamnanläggningen i Storugns med tillhörande maskinella anordningar bådär gott för den gotländska kalkstensindustrien. Nybyggnaden av lamellfabriken i Klintehamn, byggd på gotländska

råvaror är även den att hälsa med största tillfredsställelse. Gotlands Kraftverks installation av en 15 mW ångturbin är också ett tecken på att efterfrågan på elektrisk energi är stigande. Skånska Cement bolagets inbyggnad av en ny modern våtugn är också ett tecken på att utvecklingen inom cementindustrin är till båtad för det gotländska näringslivet. Eftersom ugnen också har det mest högeffektiva elfilter som kan presteras, bör utbytet av gamla ugn II till den nya moderna ugn V hälsas med största tillfredsställelse.

På kommunikationsområdet har det också hänt saker och ting. Gamla järnvägen är helt borta. Våra nya huvudleder byggs ut mer och mer. Vi får nya färjeförbindelser och nya färjebåtar för kommunikationerna med fastlandet och sist men inte minst har med flygets herrar fientligheterna — åtminstone för tillfället — upphört. Den återinförda rabattfloran ger möjlighet till hyggliga flygpriser, särskilt då de s. k. billiga resdagarna. Hamnen i Klintehamn skall byggas ut och hamnen i Visby har äntligen kommit så långt i utredningar och framställningar, att bygget nu kan bli av.

Kriget mellan de tre Gotlandstidningarna fortsätter liksom kampen med Stockholms "tidningsdrakar", som nu för att öka sin konkurrenskraft inte bara har en A- och B-upplaga utan infört två A-editioner. "Tidningsflyget", som vi varit så glada åt, försvann med flygstrejken och nu kommer "morgontidningen" tryckt kl. 21 på kvällen med båt till Gotland. Felaktig utveckling, när man kan få verkliga morgonupplagan — tryckt kl. 02 — med flyget på morgonen.

Ett Gott Nytt År och lycka till 1962 till alla och envar.

Dans och slagsmål

Men något "blodigare" än vad inspektionen gjorde gällande fann GF det. Regelrätta slagsmål inträffade på flera ställen. Det ser ut som om man i brist på andra roande händelser sätter i gång med en stilla fajt som omväxling till dansandet. Så förtvivlat tråkigt på danserna som många äldre gör gällande är det absolut inte.

Roma trevligt danshaker anser gotlandsungdom. Onyktra kommer ej in

Reportage: Kling.

En något överförfriskad herre står i entrén till en danstillställning och pockar på att få komma in, men det går inte. Han gör ett försök att tränga sig in men blir obönhörligen stoppad av vakten. Den överförfriskade herrn utbryter i vilt raseri och överhopar vakter i entrén med smädelser och vildda hotelser. Ett försök att komma in bakvägen misslyckas också, och till slut återstår ingenting annat för den spritpåverkade mannen än att ge sig i väg, vilket han så småningom också gör under vilda svordomar och besvärjelser. Här har han tydligen ingenting att hämta.

Scenen utspelades i Roma Folkets hus under lördagskvällens dans. Det är betecknande för danstillställningarna där, att ingen som är spritpåverkad slipper in. Hellre tar vi emot hotelser och löften om stryk än vi släpper in någon berusad, säger mannen som tar emot inträdesbiljetterna, när GF-medarbetaren får ett samtal med honom.

Det är framför allt äldre ungdomar, som sitter hemma och super, och sedan när de tror, att de är lagom modiga för några framgångar hos det täcka könet, kommer de till lokalen, inte för att dansa, men karska och stora i orden. Resultatet blir i de flesta fall gräl

och slagsmål. Sådant vill man inte veta av, och därför blir vederbörande anmodad att gå sin väg. Kommer han nykter, är han välkommen.

Storfajt ej ovanlig på Stånga Malmgard, men stället populärt

Reportage: Greger.

Danslokalen i Stånga, Malmgard, är tydligen ett väl klingande namn både för dansanta stads- och landsbygdsungdomar. I lördagskväll var det 350 personer som trängdes på det lilla dansgolvet, som är 20×12 meter. GF:s medarbetare gjorde ett besök och kunde med ens märka att denna lokal är precis som de flesta andra lokaler där dessa ungdomar får dansa i under lördagskvällarna: mörk, tråkig och dyster. När man träder in genom dörren möts man av stark kvalmig värme, och en mycket rökig luft. Bland de 350 som samlats, där under lördagskvällen var ett 100-tal från Visby.

"Proffsboxning" uppskattat nöje på Tingstädedans

Reportage: Anders B.

Det är god stämning i Tingstäde gymnastiksal i kväll, trots att det inte är så mycket folk som vanligt, ungefär 200 personer. Gladast är de något beruskade, av vilka man med lätthet upptäcker 4—5 stycken. De som druckit för mycket håller till utanför, och där går det minsann inte stillsamt till.

Vi kommer ut när slagsmålet pågått en stund. Vakterna håller en av kämparna i kraftigt tag, medan den andre är mer vildsint och inte låter sig hejdas. En tredje, en av de många militärerna, har också varit med, men han har dragit sig ur spelet efter väl förrättat värv — enligt vad hans kompis berättar för mej.

— Han är professionell

boxare, ser du, säger kamraten till mej och demonstrerar hur kamraten satt i en stöt i magen och en sving mot hakan. Killen stöp som ingenting.

75-ÅRIG LANTHANDEL HAR GÅTT I TRE GENERATIONER

Affären i Fröjel firar i år ett ståtligt 75-års jubileum. Den byggdes 1893 och har sedan drivits av tre generationer Johansson. Paul Johansson startade firman, som övertogs 1909 av sonen Edvard, vilkens son Erik tog hand om rörelsen 1958. Edvard Johansson har varit med sedan starten och kan bättre än de flesta redogöra för lanthandelns utveckling.

— När jag övertog affären bodde det c:a 600 personer i Fröjel, berättar Edvard Johansson. Idag finns det bara knappt 350 kvar och de bildar inte ens 100 familjer tillsammans.

— Men som tur är har vi sommaren och turismen, inflskar sonen och nuvarande ägaren Erik Johansson. Turismen har blivit ett livsvillkor för oss och under juli månad femdubblas omsättningen. Juni och augusti ger också högre omsättning än under vinter, vår och höst.

Frøjels befolkning stiger till uppemot tusentalet när sommaren kommer. Många fastlänningar har köpt ödegårdar — och det är det gott om — i socknen och inrett dem till trevliga sommarställen. Många människor firar också semester i sommarstugor vid Sandhamn och de flesta handlar vid Erik Johansson.

Erik och Ragnhild Johansson klarar själva arbetet i affären under större delen av året. Men på sommaren måste de förstås ha hjälp av ytterligare en expedit eller en kassörska som det rätteligen skall heta i snabbköpets tider.

Dahlgrenarna växlar stafett

Stångageneralen Reinhold Dahlgren.

FAR GICK

På söndag är det Stångaspel igen. I jämt 30 år var folkskollärare Reinhold Dahlgren "Stångageneral", dvs. han höll i trådarna för allt som hade med Stångaspelen att göra.

— Egentligen började Stångaspelsjobbet redan 1924, men 1931 när jag blev ordförande i Föreningen Gotländsk Idrott kom "utnämningen" till "Stångageneral". Den befattningen har varit en av mina käraste sysslor och jag är glad att jag nu kan säga att jag och mina

trogna medarbetare i arrangörsarbetet lyckats — för folk talar ju faktiskt om Stångaspelen som en Gotlandsolympiad numera.

— Glädjande är också att intresset för de gamla gotländska idrotterna finns kvar i så rikt mått. I år vet jag att antalet pärklag är lika många som i fjol t. ex. Och varpaanmälningarna är många även om de inte kommer upp i det antal som exv. 1939 då vi hade 242 lag. Numera hör 100-talet lag till medeltalet och en liten ökning av varpaintresset vore nog trots allt på plats. Därvid väntar kanske ett problem på min efterträdare. Men han har "ork" — det vet jag.

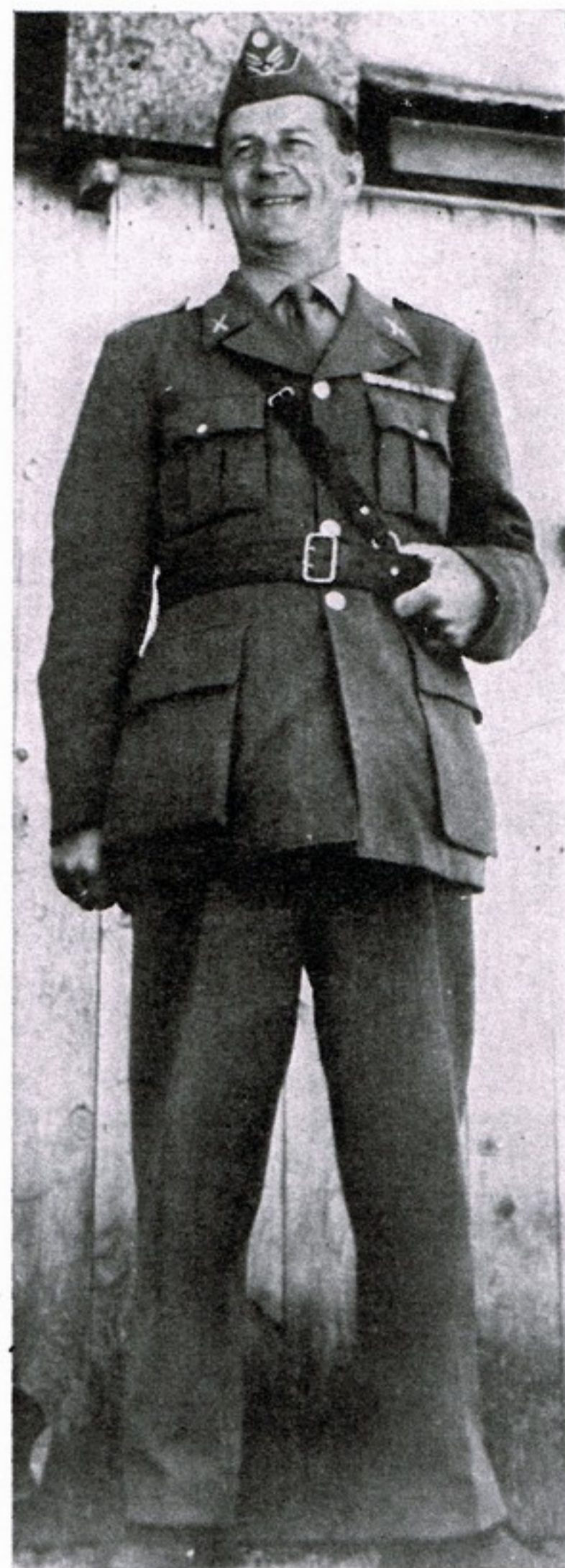
SON KOM

Reinhold Dahlgrens efterträdare som "Stångaspelsgeneral" är hans egen son, kapten Tore Dahlgren. Han blev vald till Gotländsk Idrotts ordförande i våras och axlar sin nyvunna värdighet med gott mod.

Han är ju inte ny i gamet, åtskilliga år i rad har han hjälpt sin far med Stångaarrangemangen och så har han — liksom sin far — en kraftreserv i Anders Dahlgren, tredje mannen i Stångaspelen som familjeföretag betraktat. Till detta kommer alla de övriga goda insatser som den nye "generalen" kan påräkna av sina medarbetare i Gotländsk Idrott och Stånga IF.

Tisdagen den 25
November 1969
LAMBSKALLEBLOT
I FRÖJEL

□ 70 skallar klövs. I dagar sjöd grytorna. Här flåddes och saltades. Skrubbades och stektes. I stora tunnor bryggdes mjöd enligt medeltida recept. På 70 slaktade får borstade noggranna damer tänderna. Enligt uråldrig sed drog det ihop sig till

Tillträdande Stångageneral: Tore Dahlgren.

skördefest i Fröjel på Gotland.

Och på söndagen frossade sockenborna på lammskalle och rotmos som huvudrätt i det stora kalaset.

Halva socknen gick först i högmässan i medeltidskyrkan, och sedan tågade de glammande över till skolan och bänkade sig vid de dignande borden. Det är en bra fest, för alla känner varandra. Fast, sade hembygdsvårdaren Thure Siltberg i ett rimmat tal, det är ju på en sådan här fest som man märker att det går att tala med granar.

C. O. NILSSON M. FL. SOCIALISTER

bearbetning Leif Funck

C. O. Nilsson föddes i en stenhuggarefamilj för sjuttio år sedan i Böda på Öland, men kom så pass tidigt till Visby att han näpperligen har några andra barndomsminnen än dem, som är förknippade med Gotland. Det var väl en fattig och strävsam arbetarefamilj som de flesta andra, men ändock torde den ha givit honom bestående intryck av då för tiden ovanlig art. Det var en begåvad familj och det berättas att C. O. Nilssons mor var väl hemmastadd i dåtidens litteratur. Bl. a. kunde hon hela Esaias Tegnér's Fritiofs saga utantill. Måhända är hans genom hela livet bestående kulturella intressen ett arv från föräldrahemmet.

Tidigt kom Ceo såsom tidens sed var ut i förvärvsarbetet. Han utbildades i stenhuggaryrket. Det är ett gammalt, förnämt hantverk. På Gotland hör det till de anrikaste. C. O. Nilsson blev en förnämlig representant för detsamma. Folk som begriper saken påstår att han sökte sin like i att hantera hammare och mejsel. Här i Visby finns flera prov på hans yrkesskicklighet, hos vilka det är svårt att dra gränsen mellan hantverket och konstverket.

Stenhuggeriet kom i en nedgångsperiod, som måste ha smärtat Ceo — han älskade sitt yrke, men han måste söka sig andra utkomstmöjligheter. Han har varit brobyggare och jobbat i skogarna och på stenbackarna för att slutligen vinna anställning vid Gasverket i Visby.

Tidigt blev han intresserad av arbetarrörelsen, var sekr. i stenhuggarefackföreningen, var med i diskussionsklubben Facklan, varur Visby arbetarekommun utgick, och deltog flitigt i det hårda pionjärbetet, men det var först med anställningen vid Gasverket, som det framgångsrika organisationsarbetet inleddes, vilket skulle föra in C. O. Nilsson i främsta ledet i Gotlands offentliga liv.

Det var under första världskrigets sista år. På Gasverket arbetade jämte C. O. Nilsson Karl Sandgren, strax i närheten låg Visby snickerifabrik, där K. F. Söderdahl stod vid hyvelbänken. Och från Klintehamn tittade Herman Engström in tätt som oftast. På ett fullt naturligt sätt bildades en kvartett, som under en mansålder skulle föra gotländsk arbetarrörelse från seger till seger. Denna kvartett stod som en organisk enhet ända tills den sprängdes i och med K. F. Söderdahls frånfalle.

Livsmedelsbristen var svår under de sista krigsåren, det jäste i arbetareleden under borgligt "välstyre". Arbetarna måste ta saken i egna händer. Ett febrilt organisationsarbete inleddes. Gasverket, där C. O. Nilsson och Karl Sandgren fanns till hands, blev en partiexpedition. Nätter och vilodagar offrades. Arbetsuppgifterna hopade sig, var och en tog händerna fulla.

Karl Sandgren, den store organisatören och agitatorn, som startade sin politiska bana vid 1908 och 1909 års strejker vid Visby Cementfabrik.

C. O. Nilsson, stenhuggaren som blev en av Visbys mest framstående och stridbara tidningsredaktörer (Gotlands Folkblad) och som innehade, liksom sina två övriga meningsfränder i staden, Söderdahl och Sandgren, de flesta kommunal- och förtroendeuppdrag, som stod till buds.

Lokalavdelningen av Svenska kommunalarbetarförbundet i Visby uppställda för fotografering i gamla arbetarför-
eningens lokaler. I främsta ledet igenkänner vi längst till höger K. F. Söderdahl och i mitten över mellersta flickan
igenkänner vi Kalle Sandgren.

K. F. Söderdahl, den grundlige, sprängd med fakta, frän, orädd debattör, bröt envetet sten på sten ur den borgliga försvarsmuren. Karl Sandgren med fladdrande ungsocialistisk halsduk hade en poets patos, men släppte aldrig fötterna från marken. Han blev organisatören, som visserligen gärna hänfördes av de stora orden, men som höll reda på medlemmar och pengar.

Herman Engström, ironisk, sarkastisk, drog ut på häradståg till jungfruliga marker, agiterade och viglade upp folk, bröt mark.

Så C. O. Nilsson, sekreterare och korresponderande författare av resolutioner och uppprop. Men samtidigt mannen med det vida synfältet, som aldrig glömde att "människan lever icke allenast av bröd". Konciliant med avväpnande humor höll han förbindelserna utåt.

De valdes alla in i offentliga församlingar så småningom.

1921 invaldes C. O. Nilsson i Visby stadsfullmäktige. Därmed inleddes ett uppoffrande, oegennyttigt arbete i offentlig tjänst, som inte ens den som följt det på nära håll förmår uppskatta till hela dess värde. Tusentals av timmar — utan timpenning — ägnade åt allmänna angelägenheter, otacksamt och kraftödande arbete.

Men med den plikttrogenhet som kännetecknar C. O. Nilsson har han fullgjort sina offentliga uppdrag. Listan på dem är imponerande.

Vi har redan nämnt stadsfullmäktige, där han satt i ett kvartssekel, varav de åtta sista åren som ordförande. Landstinget tillhörde han en period. Av domkapitlet har han varit ledamot och blev god vän med öns prästerskap. I egna-hemsnämnden satt han många år och vann böndernas tillgivenhet. Direktionen för Follingbo sanatorium tillhörde han. I direktionen för S:t Olof och styrelsen för Visby Systembolag har kungl. maj:t placerat honom. Men det är framförallt Visby kommun som är honom tack skyldig. Han har varit ledamot i otaliga nämnder och institutioner och i de flesta fall har han fått klubban. Många år tillhörde han fattigvårdsstyrelsen, han har varit ordförande i socialvårdsnämnden och i yrkes- och lärlingskolan, och i hamndirektionen har han fortfarande hand om klubban. Vidare var han nämndeman. Och dessutom har han nedlagt ett outtröttligt arbete i partiorganisationer och fackföreningar, av vilka han varit med om att bilda ett otal. Han var Gotlands FCO:s förste ordförande. Visby arbetarekommuns styrelse har han tillhört, i Gotlands

K. F. Söderdahl,
socialdemokra-
tisk riksdagsman,
stiftare av
idrottsföreningen
Varpa, kommu-
nal förtroende-
man, f. d.
snickare vid
Visby snickeri-
fabrik m. m.

socialdemokratiska partidistrikt har han under en lång följd av år varit sekreterare och slutligen även ordförande. Nykterhetsarbetet har i honom haft en varm förkämpe, och särskilt under tidigare år var han en av NOV-avdelningens i Visby främsta medlemmar.

Det var 1928 som Gotlands Folkblad startades. Dödsdömd i förväg av sina borgerliga kolleger och utan några större förhoppningar om ett långt liv från de egna uppdragsgivarna räknade väl få med att tidningen skulle bli mera än ett tillfälligt valblad.

C. O. Nilsson som var partidistriktets sekreterare, hade tagit ledigt från Gasverket för att hjälpa nuvarande landshövdingen i Örebro K. J. Olsson med redigeringen. Han själv räknade aldrig med mer än tillfällig anställning. Efter valet var K. J:s uppdrag fyllt och han drog vidare. Ceo anmodades fortsätta redaktörskapet. Efter mycken tvekan åtog han sig det "tills vidare". Detta "tills vidare" blev över 20 år.

Det blev ett lyckokast för Gotlands Folkblad

Han visade sig vara en driven tidningsman och en skicklig företagsledare. Visst var de första åren bekymmersamma och nog knakade de i fogarna ibland, men Ceo höll det hela flytande icke utan personlig uppoffring. Vi skulle vilja se den, som gör hans bragd efter: att på tjugo år driva fram en arbetaretidning i en bygd som med få undantag saknar industriarbetare till att bli en allvarlig konkurrent till den borgerliga pressen som nyhetstidning, i spridningsintensitet en av A-pressens främsta!

C. O. Nilsson strävade redan från början efter att göra Gotlands Folkblad till en tidning för *allt* Gotlands folk, obunden av privata intressen. Saklighet och vederhäftighet har han

ständigt predikat för sina medarbetare. Knappa resurser, personella, tekniska och ekonomiska — så lätt som borgerlig press tycks tro för en A-presstidning att få pengar är det tyvärr inte — har ofta hindrat fullföljandet av alla intentioner.

Men vad som framförallt torde vara orsaken till Gotlands Folkblads goda anseende bland Gotlands folk är Ceos eget medarbetarskap. Hans "Revy" var kär läsning i tusentals gotländska hem. I dem gav han frikostigt sig själv: godmodig humor, bitande ironi, varm mänsklighet, demokratisk vakthållning.

Det var naturligt att han från första stund blev en hänsynslös motståndare till nazismen. Gotlands Folkblad blev under krigsåren ett lokalt motståndorgan för demokratiskt sinnat folk, oavsett partifärg. Det var befriande att läsa Ceos revyer mitt i allt stöveltramp. Hänsynslöst ironiserade han över "herrefolkets" uppblåsta later. Även när det var som mörkast höll han färgen. Det fanns tillfällen då han förtvivlade om utgången, men han dagtingade aldrig.

Lika naturligt för honom var det att bli hänsynslös motståndare till kommunismen. Diktatur i vilken form den än uppträder är honom förhatlig. Han var demokrat i varje uns av sitt väsen.

Karl Sandgren hörde också till den krets som lade den politiska grunden för socialdemokraterna och han blev framför allt organisatören och propagandaisten, innan han sedermera fångades in av alla de kommunala göromålen i sin hemstad.

Hans bana som facklig och politisk organisatör började när Grov och Fabriks visby-avd. bildades 1907 och efterorstrejken 1909, då Karl Sandgren blev ett välkänt namn, bildades Gotlands socialdemokratiska partidistrikt 1911, där han blev styrelseledamot och sedermera ombudsman.

År 1919 valdes han i stadsfullmäktige och där stannade han i 32 år och var under många år nestor i församlingen. I sin egenskap av drätselkammarrdförande, en post som han fick år 1940, fick han ofta gå i svaromål i fullmäktige och han gjorde det gärna. Han hade gott handlag med ekonomiska ting och sökte på bästa sätt förvalta de medel som staden fick att förfoga över. Sin mening förkunnade han alltid högt och klart och med noggrann eftertanke, vilket uppskattades av alla parter o. inte minst av referenterna utanför fullmäktigeskranket. Sandgrens stämman gick alltid fram över hela salen. När han lämnade fullmäktige fick han mottaga medaljen i guld av 8:e storleken För medborglig förtjänst.

Han representerade också Visby stads landsting under en rad av år alltifrån 1936 och han tillhörde olika direkttioner och styrelser även i landstingets tjänst.